

RAZPISANE TEME – DODATNE INFORMACIJE IN OBRAZLOŽITVE¹

Zap. št. teme: **1.1.1.**

Naslov teme: **Izgradnja simulacijskega modela za davek od dohodkov pravnih oseb**

Okvirno trajanje: do 18 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 80.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za finance, dr. Slaven Mičković;
slaven.mickovic@gov.si

Zap. št. teme: **1.1.2.**

Naslov teme: **Vloga trgovine z živili v razvoju slovenskega kmetijstva in živilstva ter formiranje cen hrane**

Podrobnejša obrazložitev:

S projektom želimo ugotoviti temeljne značilnosti razvoja slovenske trgovine z živili po vstopu Slovenije v EU in jih primerjati z razvojem v razvitih članicah EU. Pričakujemo predstavitev rezultatov primerjalne analize koncentracije trgovine z živili v Sloveniji in v nekaterih drugih razvitih primerljivih državah. V nadaljevanju naj bi raziskali stopnjo povezanosti in soodvisnosti trgovine z domačo živilsko predelovalno industrijo in pridelavo (tržni, ekonomski in pravni vidik) z analizo ključnih dejavnikov, ki pogojujejo trenutno stanje. Raziskali naj bi razmerja moči v prehranski verigi in ugotovili cenovne oziroma dohodkovne odnose med posameznimi deležniki v verigi. V drugem delu projekta pričakujemo predloge za nadaljni razvoj v smeri vzpostavitve dolgoročnih uravnoveženih poslovnih odnosov znotraj prehranske verige. Predlogi ukrepov naj bi bili predstavljeni za vsak njen del posebej (kmetijska pridelava, predelava, trgovina). Predlogi naj bi bili podprti s predstavitvijo sistemskih in tržnih ter tudi samoregulatornih mehanizmov v tistih razvitih državah, ki se ponašajo z boljše delujočo prehransko verigo in s tem tudi z večjo cenovno konkurenčnostjo svojih kmetijskih in živilskih proizvodov.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 80.000,00 EUR

Za dodatna pojasnila v zvezi s temo se lahko obrnete na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Direktorat za kmetijstvo: Alojz Senegačnik, e-pošta: alozj.senegačnik@gov.si in Urad RS za makroekonomske analize in razvoj: mag. Mateja Kovač, e-pošta: mateja.kovac@gov.si

Zap. št. teme: **1.1.3.**

Naslov teme: **Optimizacija kakovosti podatkov in resursov v uradnih anketah**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 60.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Statistični urad RS, Metka Zaletel, namestnica generalne direktorice SURS, tel. 012415304, e-pošta: metka.zaletel@gov.si

Zap. št. teme: **1.1.4.**

Naslov teme: **Makroekonomski učinki zelene davčne reforme**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 40.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, mag. Mojca Vendramin

¹ Pri vseh razpisanih temah predlagatelji podajajo dodatne informacije glede okvirnega trajanja, obsega sredstev in kontaktnih naslovov za dodatna pojasnila.

Podrobnejši opisi tem so podani za teme, za katere so predlagatelji tem menili, da so dodatne utemeljitve oziroma obrazložitve razpisanih tem potrebne.

Zap. št. teme: **1.1.5.**

Naslov teme: **Ocena obsega sive ekonomije in ukrepi za njeno zmanjšanje**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 40.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, dr. Alenka Kajzer

Zap. št. teme: **1.1.6.**

Naslov teme: **Učinkovitost vladnih protikriznih ukrepov na strani ponudbe**

Podrobnejša obrazložitev: Analiza zajema podatke o državnih pomočeh v letih 2008, 2009 in 2010, ki so bile dodeljene: (1) z namenom odpravljanja finančne krize in gospodarske recesije – krizne pomoči, in njihovo učinkovitost pri odpravljanju krize in recesije in (2) druge pomoči, ki so bile dodeljene v okviru obstoječih shem, in njihove spremembe učinkovitosti, glede na spremenjene gospodarske razmere.

Okvirno trajanje: do 18 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 40.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, dr. Ana Murn

Zap. št. teme: **1.1.7.**

Naslov teme: **Vrednote v odnosu do družbenega razvoja**

Okvirno trajanje: 12 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 40.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, Matjaž Hanžek

Zap. št. teme: **1.2.1.**

Naslov teme: **Izhodišča in predlogi sprememb za izboljšavo izvrševanja določb Zakona o gospodarskih družbah**

Podrobnejša obrazložitev teme: Novejše raziskave delovanja področja upravljanja družb s strani mednarodnih organizacij so identificirale praktični vidik izvrševanja zakonodaje kot zelo problematičen. Kljub temu, da je Zakon o gospodarskih družbah v celoti usklajen z evropsko zakonodajo se namreč pojavljajo težave pri njegovem izvrševanju v praksi oz. uveljavljanje njegovih kazenskih določb na področju pravic deležnikov (upniki, mali delničarji, etc.). S tega vidika je za učinkovito odpravo navedenega nujno oblikovati pregled delovanja tujih sistemov ter na podlagi le-teh oblikovati ustrezne rešitve.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 40.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za gospodarstvo, Martina Gračner tel. št. 01/400-3729

Zap. št. teme: **1.2.2.**

Naslov teme: **Raziskava možnosti za vzpostavitev Tehnološko-razvojnega centra**

»Japonski hub« v Sloveniji za tehnološki področji napredne energetske tehnologije in tehnologije vodenja procesov

Okvirno trajanje: do 18 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 70.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za gospodarstvo Janko Burgar (01 400 3280), Petra Grilc (01 400 36 07)

Zap. št. teme: **1.3.1.**

Naslov teme:

Analiza dejavnikov tujih neposrednih vhodnih investicij v Slovenijo in slovenskih izhodnih investicij s ciljem identificiranja možnih ukrepov za njihovo pospeševanje

Podrobnejša obrazložitev: s spremljanjem in analiziranjem potreb in problemov podjetij s tujim kapitalom v Sloveniji in slovenskih investitorjev v tujini predlagati ukrepe za odpravo problemov na politično-regulatornem nivoju ter identificirati možnosti in usmeritve ekonomske politike za pospeševanje vhodnih in izhodnih investicij.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 60.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za gospodarstvo, Petra Grilc (01 400 36 07), petra.grilc@gov.si

Zap. št. teme: **1.3.2.**

Naslov teme: Analiza možnosti celovitega prestrukturiranja lesno predelovalne industrije

Okvirno trajanje: od 12 do 18 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 50.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za gospodarstvo, Natalija Medica (01 400 32 63), Janko Burgar (01 400 3280).

Zap. št. teme: **1.3.3.**

Naslov teme: Analiza upravljavcev naprav, od leta 2013 vključenih v sistem trgovanja s pravicami do emisije toplogrednih plinov (ETS), z vidika ogroženosti njihove konkurenčnosti ter stanja tehnologij glede na postavljena merila – benchmark

Podrobnejša obrazložitev: V skladu z že veljavno evropsko zakonodajo so upravljavci naprav iz določenih industrijskih sektorjev (proizvodnja cementa, stekla, papirja, apna, aluminija, opeke, mineralne volne, jekla in kemična industrija) ter proizvajalci toplote in proizvajalci toplote in električne energije, ki povzročajo emisije toplogrednih plinov, po letu 2013 upravičeni do 80 odstotkov emisijskih kuponov brez obveznosti plačila. Omenjeni delež brezplačnih emisijskih kuponov se bo iz leta v leto zmanjševal in bo tako v 2020 le še 30 odstoten, v letu 2027 pa bodo morali celotno količino pravic do emisije toplogrednih plinov kupiti na avkciji. Ker bodo pravice do emisije toplogrednih plinov podeljene brezplačno na podlagi skupnih evropskih kriterijev, ki bodo temeljili na najboljših razpoložljivih tehnologijah, bodo slovenska podjetja nosila breme stroška nakupa pravic do emisije toplogrednih plinov, kar bo nedvomno vplivalo na njihovo konkurenčnost.

V pripravi je evropska zakonodaja, ki bo določila (tehnične) kriterije, na podlagi katerih bodo podjetja (tako tudi slovenska), ki so upravljavci naprav, ki povzročajo emisijo toplogrednih plinov in so torej vključeni v shemo trgovanja s pravicami do emisije toplogrednih plinov, prejela pravice do emisije toplogrednih plinov brezplačno. Glede na obstoječe tehnološko stanje v industriji je pričakovati, da bo imela slovenska industrija dodatne stroške zaradi potrebnih ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, kot posledice obveznosti, ki izhajajo iz trgovanja s pravicami do emisije toplogrednih plinov, zato bo to nedvomno vplivalo na njihov gospodarski položaj.

Zato je potrebno analizirati pričakovane količine brezplačnih pravic do emisije toplogrednih plinov glede na referenčne kriterije oziroma stanje tehnologij v industriji in vpliv le-tega na konkurenčnost slovenske industrije tako v primeru, da EU zmanjša svoje emisije za -20% kot v primeru 30% zmanjšanja skupnih emisij TGP do leta 2020.

Okvirno trajanje: do 18 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 60.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za gospodarstvo Natalija Medica (01 400 3263), Nataša Pukl (01 400 3701).

Zap. št. teme: **1.3.4.**

Naslov teme: **Evalvacija izvajanja politike podjetništva in konkurenčnosti v obdobju 2004-2009 s predlogi novih ukrepov in kazalnikov ter sprememb obstoječih ukrepov in kazalnikov**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 160.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za gospodarstvo Marta Slokar (01 400 3127), Simona Hočevnar (01 400 3267), Alenka Marovt Novak (01 400 3129)

Zap. št. teme: **1.3.5.**

Naslov teme: **Spremljanje globalnega podjetništva in stanja slovenskega podjetništva**

Okvirno trajanje: do 36 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 110.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za gospodarstvo Jana Beton (01 400 3133)

Zap. št. teme: **1.3.6.**

Naslov teme: **Proučevanje sinergijskih učinkov povezovanja ribištva in turizma**

Podrobnejša obrazložitev:

- Slovenski ribiški sektor prispeva le 0,018 % dodane vrednosti, ki jo ustvari slovensko gospodarstvo oziroma 0,014 % BDP (povprečje zadnjih petih let).
- Slovenski ribiški sektor, vključno s predelavo in trženjem ribiških proizvodov, zagotavlja relativno majhen prispevek na nacionalni ravni (v zadnjih letih je bilo v področju B – ribištvo in ribogojstvo zaposlenih okoli 400 oseb, kar predstavlja 0,04 % vseh zaposlenih v Sloveniji).
- Ribištvo, ribogojstvo ter predelava in trženje predstavljajo ključno zaposlitev na regionalnem (lokalnem) nivoju, predvsem v priobalnem območju.
- Da bi povečali dodano vrednost, ki jo ustvarja ribiška dejavnost je nujna povezava te dejavnosti in turizma s ciljem, da se skozi sinergijske učinke povezovanja dosežejo boljši rezultati gospodarjenja.
- Pomembna prednost ribolova je njegova vezanost na tradicijo: priložnosti se pojavljajo v razvoju obalnega območja in njegovi navezavi na kulturno ter naravno dediščino in turizem.
Ena ključnih aktivnosti je diverzifikacija v aktivnosti, ki niso direktno povezane z ribištvom.
- Ustvarjanje turistične privlačnosti na kopnem (na primer ribiški muzeji, ribiške vasi, trgovine z ribiški izdelki, turistični ogled popravila plovil in ribolovnega orodja, prikaz tehnik ribolova ipd.) lahko poveže aktivnosti na kopnem s tistimi na morju.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 60.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za lovstvo in ribištvo, Simon Miše, e-pošta: simon.mise@gov.si

Zap. št. teme: **1.3.7.**

Naslov teme: **Potenciali dopolnilnih dejavnosti in podjetništva na podeželju**

Podrobnejša obrazložitev:

- Statistika beleži permanentno zmanjševanje števila kmetij v EU in v RS, pri čemer ukrepi SKP EU še dodatno favorizirajo razvoj večjih in gospodarsko močnejših kmetijskih gospodarstev.

- Ker je pretežen del kmetij v RS mešanega tipa in z omejenimi možnostmi obsega proizvodnje, iščejo podjetniške priložnosti v dopolnilnih dejavnostih na podeželju.
- Za spodbujanje več-namenskosti kmetijstva in ohranitve podobe urejenega podeželja je potrebno permanentno iskati in analizirati možnosti različnih podjetniških pobud v obliki dopolnilnih dejavnosti proizvodnje in storitev na kmetijah.
- Med pomembne možnosti za povečevanje gospodarske konkurenčnosti kmetij oz. doseganja paritetnega dohodka so npr. (i) razvoj turizma na kmetijah z omejenimi možnostmi proizvodnje, (ii) dodajanje vrednosti lastnim proizvodom in storitvam, (iii) intenziviranje prodaje proizvodov in storitev na dvorišču kmetije ali s pomočjo sodobnih oblik spletnega marketinga (B2B, B2C), (iv) pridobivanje energije in energentov iz obnovljivih virov.

Okvirno trajanje: do 30 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 52.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za razvoj podeželja in strukturno politiko: Janja Kokolj-Prošek, e-pošta: janja.kokoli-prosek@gov.si, Bogdan Pungartnik, e-pošta: bogdan.pungartnik@gov.si

Zap. št. teme: **2.1.1.**

Naslov teme: **Uporaba informacijskih sistemov za povečanje učinkovitosti razvojno-raziskovalnega dela s poudarkom na znanstveno-raziskovalni dejavnosti**

Okvirno trajanje: do 36 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 180.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS, ga. Tina Vuga, tel.: 01 400-59-43, elektronski naslov: tina.vuga@arrs.si

Zap. št. teme: **2.1.2.**

Naslov teme: **Analiza implementacije bolonjskega procesa v Sloveniji**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 90.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Direktorat za visoko šolstvo, Duša Marjetič, tel. 01-478-47-63 elektronski naslov dusa.marjetic@gov.si

Zap. št. teme: **2.1.3.**

Naslov teme: **Strokovne podlage za vzpostavitev sistema odprtega dostopa do podatkov iz javno financiranih raziskav v Sloveniji**

Podrobnejša obrazložitev:

Odprt dostop do podatkov iz javno financiranih raziskav je nepogrešljiv sestavni del moderne raziskovalne infrastrukture, ki ga od svojih članic pričakuje OECD, njegovega sistematičnega vzpostavljanja pa se lotevajo tudi v EU.

Z dostopom do raziskovalnih podatkov se zaradi razširjenega kroga uporabnikov multiplicira vrednost naložb v raziskave, tak dostop pa omogoča tudi izogibanje podvajanju v raziskovalnem delu in smotrnejše načrtovanje nadaljnjih raziskav, olajšuje prenos znanja in s tem slednjič tudi njegovo uporabo v inovacijah. S podatki iz raziskav v digitalni obliki in s pomočjo računalniške tehnologije se možnosti za njihovo širšo (v sodobnih razmerah nujno tudi mednarodno) dostopnost bistveno poenostavljajo, hkrati s tem pa se pojavljajo potrebe po ustrezni zaščiti pravic intelektualne lastnine ter upoštevanju mednarodnih vodil dobre prakse in standardov pri rokovanju s temi podatki. Odbor OECD za znanstveno in tehnološko politiko je leta 2006 sprejel posebno priporočilo {Recommendation of the Council concerning Access to Research Data from Public Funding, 14 December 2006, C (2006)184}, v katerem

opredeljuje načela in smernice za nosilce nacionalnih raziskovalnih politik in javnih raziskovalnih agencij pri razvoju na tem področju.

Cilj raziskav v okviru teme:

Oblikovanje strokovnih podlag za postopno vzpostavitev celovitega sistema odprtega dostopa do digitaliziranih podatkov javno financiranih raziskav v Sloveniji.

Pričakovani rezultati:

- pregled situacije v Sloveniji in strokovna uskladitev med relevantnimi akterji v Sloveniji vključno z nosilci raziskovalne politike glede ključnih korakov v nadaljnjem razvoju (pregled nad zametki storitev odprtega dostopa do podatkov v Sloveniji, organiziranje razprave in povezava med strokovnjaki iz ključnih raziskovalnih okolij zaradi izmenjave informacij, znanj in tehnoloških rešitev za povezovanje storitev na nacionalnem nivoju in mednarodno);
- izdelava scenarijev kadrovske, organizacijske, tehnološke in drugih pogojev za doseganje mednarodnih standardov kakovosti;
- študija primerov uspešnih rešitev na tem področju v drugih državah;
- priprava »road-mapa« oz. nacionalnega načrta kot povezovalnega dokumenta za vzpostavitev sistema odprtega dostopa do podatkov z rezultati iz javno financiranih raziskav v Sloveniji s posebnim poudarkom na merilih, ki zagotavljajo kakovost in optimalno učinkovitost storitev;
- vzporedno z vključevanjem v mednarodne projekte oblikovanja smernic in standardov ter mednarodnega povezovanja storitev za to področje se pričakuje (i) priprava pregleda uveljavljenih in nastajajočih usmeritev in standardov v svetu ter (ii) priprava predlogov za njihovo uporabo v Sloveniji;
- ocena obsega podatkovnih virov v Sloveniji in posebnih zahtev pri njihovi obravnavi skupaj s pripravo postopkov izbora in posebnih pogojev dostopa do podatkov iz tekoče in pretekle nacionalne znanstvene produkcije – vse to ob upoštevanju posebnosti raziskovalnih in drugih tradicij v Sloveniji sledeč priporočilom OECD;
- študija potreb potencialnih uporabnikov za ugotavljanje interesa po uporabi obstoječih in nastajajočih storitev odprtega dostopa do podatkov;

Okvirno trajanje: do 36 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 60.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, mag. Daša Bole Kosmač

Zap. št. teme: **2.1.4.**

Naslov teme: **Analiza izvajanja Resolucije Nacionalnega raziskovalnega in razvojnega programa za obdobje 2006-2010**

Okvirno trajanje: 12 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 50.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, dr. Stojan Sorčan

Zap. št. teme: **2.2.1.**

Naslov teme: **Vseživljenjsko e-izobraževanje na področju ekološkega kmetijstva**

Podrobnejša obrazložitev:

- Zaradi kmetijskih danosti in strukture, prioritet kmetijske in prehranske politike ter potreb po ohranjanju bogastva biotske ter krajinske pestrosti in naravnih virov (pitne vode, tal idr.), so za Slovenijo sonaravne oblike kmetijstva strateška in dolgoročna usmeritev. Med temi oblikami ima poseben pomen in vlogo ekološko kmetijstvo.
- Zaradi kmetijske politike, podporam ekološkemu kmetijstvu in ob dejstvu, da želi potrošnik vedno kakovostnejšo hrano, se zanimanje za tovrstno kmetijstvo in za ekološko pridelana živila povečuje, povečuje se število ekoloških kmetij, s tem pa tudi želja in potreba po

izobraževanju, zaposlenih v svetovalnih službah, organih lokalnih skupnosti in države, zaposlenih pri nabavi živil za javne ustanove, zainteresirana so zdravilišča, trgovine, kot tudi posamezniki, ki se odločajo za preusmeritev v ekološko kmetijstvo in nenazadnje tudi tisti, ki ekološko hrano kupujejo in uporabljajo ter želijo vedeti nekaj več tudi o pridelavi.

- Za uspešen razvoj in doseg ciljev je potrebno poiskati nove, inovativne poti in učinkovitejše prijeme tudi na področju izobraževanja.
- V okviru mednarodnega projekta Ecologica (program Leonardo da Vinci) je bilo razvito spletno okolje in orodja e-izobraževanja, namenjenega izobraževanju svetovalcev v ekološkem kmetijstvu.
- Za potrebe uporabe v slovenskem prostoru je potrebna dograditev nekaterih modulov in prilagoditev vsebine nekaterih modulov slovenskim razmeram.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 40.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za sonaravno kmetijstvo: Marta Hrustel-Majcen, e-pošta: marta.hrustel@gov.si, dr. Boštjan Kos, e-pošta: boštjan.kos@gov.si

Zap. št. teme: **2.2.2.**

Naslov teme: **Stanje oblikovanja, s poudarkom na industrijskem oblikovanju, kot dela kreativnih industrij in primeri dobre prakse v svetu kot podlaga za krepitev te dejavnosti v Sloveniji**

Podrobnejša obrazložitev:

Slovenija na področju vloge in pomena oblikovanja kot sestavnega dela kreativnih industrij, potrebuje nadgradnjo, zato je potrebno najprej predstaviti analizo stanja in ekonomskega potenciala na ponudbeni strani oblikovalskih storitev, s poudarkom na industrijskem oblikovanju (struktura in značilnosti subjektov, ki delujejo na ponudbeni strani, obseg poslov s slovenskimi in tujimi podjetji) in na strani povpraševanja (interes, poznavanje na strani podjetij, vključevanje oblikovanja oz. oblikovalskih storitev v najširšem pomenu te besede v poslovne strategije podjetij, design management, RR aktivnosti oz. razvoj novih izdelkov in storitev, branding).

Na osnovi mednarodnih dobrih praks in na podlagi izvedene analize je potrebno predlagati konkretne rešitve in način izvedbe za kratkoročno in dolgoročno ugoden razvoj (industrijskega) oblikovanja (ter kratko tudi ostalih kreativnih industrij). Poudarek mora biti dan konkretnim ukrepom in načrtu izvedbe ter - upoštevajoč pravila državnih pomoči - za raziskave, razvoj ter inovacije in nujne merljive ekonomske učinke. Naloga mora tudi za vsak predlagani ukrep podati predlog monitoringa in evalvacije izvajanja tega ukrepa, po možnosti na podlagi posebej opredeljenih kazalnikov.

Okvirno trajanje: do 18 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 50.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kulturo, mag. Brigita Lipovšek, 369 58 85, brigita.lipovsek@gov.si, Služba Vlade RS za evropske zadeve, mag. Andreja Jenko, e-pošta: andreja.jenko@gov.si, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, dr. Andrej Cvelbar, e-pošta: andrej.cvelbar@gov.si, Ministrstvo za gospodarstvo, ga. Natalija Medica, e-pošta: natalija.medica@gov.si

Zap. št. teme: **2.2.3.**

Naslov teme: **E-znanje in e-veščine**

Podrobnejša obrazložitev:

Znanje in veščine s področje IKT (e-veščine) so kritični faktor za uspešen razvoj informacijske družbe, saj predstavljajo pogoj za aktivno uporabo in izrabo elektronskih medijev, produktov in storitev na vseh področjih zasebnega in poslovnega življenja, kar predstavlja pogoj za povečanje uspešnosti in konkurenčnosti gospodarstva in družbe. Raziskava modela dolgoročnega zagotavljanja potrebnega nivoja e-znanja in e-veščin v

družbi v luči spreminjajoče tehnologije in tehnoloških ciklov oziroma nastajanja in zastaranja informacijsko komunikacijskih tehnologij. Definicija učinkovitega življenjskega cikla posameznih aktivnosti v fazi pridobivanja, uvajanja/širjenja, uporabe in celotnega vzdrževanja ustreznega nivoja e-znanja in e-veščin v družbi (specifično Sloveniji). Model mora ugotoviti in definirati katere so potrebne aktivnosti in dejavnosti, njihov obseg, način organizacije in njihovo financiranje (javno, zasebno) na RR področju, izobraževalnem področju, komercialnem/ekonomskem/poslovnem področju ter področju osebne/zasebne življenja in komunikacije, ki bi zagotovili ustrezno uvajanje IKT v družbo.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 50.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, mag. Dimitrij Skaza (dimitrij.skaza@gov.si)

Zap. št. teme: **2.2.4.**

Naslov teme: **Vpliv Interneta stvari na družbo, gospodarstvo in okolje**

Podrobnejša obrazložitev:

Že nekaj časa se predvideva, da bo »Internet stvari« eden od naslednjih pomembnih impulzov, ki bo močno vplival na našo družbo in v določeni meri tudi preoblikoval način njenega delovanja. Temeljna tehnologija, ki bo omogočila »Internet stvari«, sploh ni nekaj novega, saj gre v večini primerov za že dolgo znano tehnologijo RFID. Novo je to, da je sedaj mogoče RFID transponderje oz. tag-e z razvojem nizkocenovnih tehnologij izdelovati po tako nizkih cenah, da je že mogoče s takšnim transponderjem opremiti zavojček žvečilnega gumija ne da bi to znatno vplivalo na njegovo ceno. Predstavljajmo si torej svet v katerem je veliko stvari, ki nas obkrožajo, opremljenih s transponderji, ki znajo povedati osnovne podatke o predmetu na katerega so pritrjeni, npr. kdo, kje in kdaj ga je izdelal, kakšen je njegov rok uporabe, kam je predmet potrebno dostaviti, kdo ga je naročil, kdaj mora biti najkasneje dostavljen,... Očitno je, da »Internet stvari« nosi potencial, da v temeljih predrugači verigo proizvodnja, transport, distribucija, prodaja, kar je eno od najbolj očitnih področij uporabe, ki pa jih je še cela vrsta. Vsak izdelek je na tak način mogoče slediti skozi vso njegovo življenjsko pot, od trenutka izdelave do trenutka, ko ga zavržemo. Celotno lahko informacija, ki jo nosi RFID transponder, pomaga pri recikliranju, saj je omogočeno samodejno sortiranje, mogoče je ugotoviti na kakšen način predmet reciklirati, kakšne snovi vsebuje, ali morebiti vsebuje strupene, okolju nevarne snovi... kar vse lahko pomembno prispeva k ohranjanju okolja. To je le eden od najbolj očitnih primerov, dejansko je »Internet stvari« še veliko več, saj je povezan tudi s pojmi kot so semantična omrežja (Semantic Web), ambientna inteligenca (Ambient Intelligence), vseprisotno procesiranje (Ubiquitous computing) idr.

Kljub temu, da lahko »Internet stvari« odločilno prispeva k razreševanju cele vrste perečih problematik (okoljske, energetske, transportnih poti,...) pa je z njim povezanih tudi nekaj resnih problemov od katerih je na prvem mestu nevarnost vdora v zasebnost posameznika.

Namen raziskave »Internet stvari« je osvetliti

- tehnološke vidike (tehnologije, standardi,...),
- vidike varnosti in zasebnosti,
- predvidena neposredna in izvedena področja uporabe in učinke, ki iz te uporabe izhajajo,
- vpliv na gospodarstvo,
- vpliv na družbo (sprememba družbenih navad, morebitni negativni vplivi (zasebnost...)),
- vpliv na infrastrukturo,
- vpliv na okolje (ravnanje z odpadki, zmanjševanje emisij ogljikovega dioksida),
- vpliv na porabo energije,
- vpliv na zakonodajo.

Raziskati učinek ostalih vidikov iz Sporočila Evropske komisije COM(2009) 278 na nacionalnem nivoju.

Okvirno trajanje: do 12 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 40.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, mag. Dimitrij Skaza (dimitrij.skaza@gov.si)

Zap. št. teme: **2.2.5.**

Naslov teme: **Uporaba IKT za povečanje učinkovite rabe energije**

Podrobnejša obrazložitev:

Informacijsko komunikacijske tehnologije lahko pripomorejo k zmanjševanju porabe energije in materialov v industrijskih procesih, elektroenergetskih distribucijskih sistemih, prometu in zgradbah. Učinkovita izraba IKT tako bistveno pripomore k zmanjševanju izpustov CO₂ in doseganju ciljev, ki so bili sprejeti na Podnebni konferenci v Kopenhavnu.

Cilj raziskovalnega projekta je raziskava možnih učinkov uporabe IKT tehnologij za učinkovito rabo energije v Republiki Sloveniji na sledečih področjih:

Učinkovita raba energije s pomočjo informacijsko- komunikacijskih tehnologij v pametnih zgradbah (individualne stanovanjske hiše, stanovanjski bloki, poslovne stavbe, industrijske zgradbe).

a) Raziskava možnosti, ki jih z vidika učinkovite rabe energije pri ogrevanju odpira povezovanje:

- samodejnega centralnega upravljanja s porazdeljenimi grelnimi telesi,
- analitičnih ali numeričnih toplotnih modelov zgradb,
- porazdeljenih omrežji toplotnih senzorjev,
- zaznavanje in vrednotenje s toplotnega vidika pomembnih dogodkov (čas odprtja okna...),
- možnosti ponovne izrabe »izgubljene« toplote,
- informacije o naseljenosti zgradb (v času, ko v individualni hiši ni nikogar je mogoče varčevati z energijo, a priori informacija o povratku stanovalcev omogoči energijsko najoptimalnejše dogrevanje...).

b) Raziskava možnosti, ki jih z vidika učinkovite rabe energije pri razsvetljavi omogoča povezovanje:

- Naprednih energijsko varčnih svetil z visokim izkoristkom in možnostjo zvezne regulacije svetilnosti (LED...),
- Omrežja za brezžično krmiljenje svetil,
- Senzorjev prisotnosti in gibanja,
- Topološkega modela zgradb.

c) Raziskava možnosti ekonomične rabe energije z vidika aktiviranja večjih porabnikov energije v zgradbi v času, ko je na voljo poceni energija.

d) Primerjava uveljavljenih in prihajajočih žičnih (RS485, CAN bus) in brezžičnih (ZigBee,...) komunikacijskih platform za oblikovanje senzorskih in krmilnih omrežij.

e) Perspektiva povsem avtonomnih gradnikov omrežij, ki za delovanje in komunikacijo ne potrebujejo ožičenega priklopa temveč vso potrebno energijo za delovanje črpajo iz okolice (energy harvesting), komunicirajo pa preko radijskega vmesnika.

Učinkovita raba energije s pomočjo informacijsko- komunikacijskih tehnologij v elektroenergetskem sistemu in javni razsvetljavi

a) Optimizacija stalnosti obremenitve elektroenergetskega sistema in ekonomičnosti z vpeljavo možnosti oddaljenega vklopa in izklopa večjih porabnikov v gospodinjstvih, poslovnih zgradbah in industriji, katerih delovanje je mogoče časovno optimirati (npr. pralni stroj v gospodinjstvu,...).

b) Upravljanje s porazdeljenimi malimi viri električne energije (male elektrarne...).

c) Upravljanje javne razsvetljave. Varčevanje z energijo s samodejnim prilagajanjem osvetljenosti javnih površin dejanskim potrebam (senzorji prisotnosti/gibanja, svetila z visokim izkoristkom in zvezno regulacijo svetilnosti).

Učinkovita raba energije s pomočjo informacijsko- komunikacijskih tehnologij v prometu

- a) Mogoči kratkoročni načini povečanja učinkovitosti rabe energije v prometu v okviru obstoječe cestne infrastrukture.
- b) Povečanje učinkovitosti rabe energije v cestnem prometu v primeru uvajanja inteligentnih vozil na informacijsko šibko podprtih cestah.
- c) Povečanje učinkovitosti rabe energije v cestnem prometu v primeru informacijsko odlično podprtih cest, ki samodejno upravljajo s posameznimi vozili in celotnim prometom.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 50.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, mag. Dimitrij Skaza (dimitrij.skaza@gov.si)

Zap. št. teme: **2.2.6.**

Naslov teme: Digitalna agenda kot element strategije EU 2020 in avdiovizualna produkcija

Podrobnejša obrazložitev:

CRP naj obsega analizo aktualnega stanja na področju avdiovizualne produkcije (ključne akterje, dejavnost, distribucijo/potrošnjo, poslovne modele in produkte) ter oblikovanje modela možnosti njenega razvoja v prihodnje, zlasti z vidika tistih zakonodajnih in organizacijskih rešitev, ki bi najbolj ugodno vplivale na njeno gospodarsko rast in konkurenčnost. Raziskave morajo biti zajete v strateške usmeritve EU 2020 in natančneje Digitalne agende. V Evropi smo priča "odkrivanju" ekonomskega potenciala tako imenovanih kreativnih industrij, ki temeljijo na popularne kulture, arhitekturi, modi, oblikovanju, interaktivne spletne zabave, oglaševanja, filma in televizije in drugih sodobnih dejavnostih. Dejavnost je pomembna za neposredno vključene ustvarjalce in profesionalce različnih specializiranih profilov, pa tudi za širše občinstvo, ki prehaja med vlogo konzumenta in producenta. Lokalna avdiovizualna produkcija po relevantnih virih neposredno prispeva k ustvarjanju novih delovnih mest, na vsakega zaposlenega v televizijski ali filmski ekipi se odpre še 1,7 novih delovnih mest v lokalni ekonomiji. Iskanje fleksibilnih organizacijskih modelov na področju avdiovizualne produkcije je v pogojih, ko se medijski trgi globalizirajo, kreativne industrije pa postajajo pomemben del svetovnih gospodarstev, hkrati kulturni in gospodarski interes. Razvoj slovenske avdiovizualne industrije v povezavi z razvojem digitalnih in konvergenčnih tehnologij prehiteva pravne in organizacijske okvire, in bi zaradi tega kazalo raziskati, kakšne so možnosti za to, da postane tudi ekonomsko bolj učinkovita

Okvirno trajanje: do 18 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 50.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, mag. Dimitrij Skaza (dimitrij.skaza@gov.si) in Ministrstvo za kulturo, Irena Ostrouška (irena.ostrouska@gov.si)

Zap. št. teme: **2.3.1.**

Naslov teme: Deregulacija poklicev

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 40.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Sabina Trokič, tel. št. 369-7641, sabina.trokic@gov.si

Zap. št. teme: **2.3.2.**

Naslov teme: Kazalniki družbenega kapitala, kulturnega kapitala in šolskega vzdušja v napovedovanju šolske uspešnosti otrok in mladostnikov

Podrobnejša obrazložitev: Pomen človeškega razvojnega dejavnika narašča, ker imajo pri globalni konkurenčnosti vedno večjo vlogo znanje, inovativnost, ustvarjalno izkoriščanje in obvladovanje informacij, organizacija in vodenje ter drugi dejavniki. Poleg individualnih lastnosti posameznika, kot sta izobraženost in znanje, narašča tudi pomen socialnih odnosov, ki se oblikujejo med ljudmi (socialni kapital). Zagotavljanje socialne varnosti in vključenosti (socialne povezanosti ali kohezije) prispeva tudi k izboljšanju konkurenčnosti. Vse večji pomen dobivata tudi kultura in omika ljudi, ker prispevata k oblikovanju vrednot odprtosti in sodelovanja in sta v pogojih globalizacije in zaostrene konkurence pomembna za razvoj osebne, kolektivne in nacionalne identitete.

Prav zaradi tega je izjemno pomembno, da se ugotovijo vplivi teh dejavnikov na posameznika v njegovih zgodnjih fazah razvoja ter opredelijo kazalniki, ki označujejo te vplive v ožjem in širšem okolju in kakšna je njihova moč in vpliv na šolsko uspešnost otrok in mladostnikov. Predvsem je pričakovati analizo ocene učinkovitosti posameznih oblik diferenciacije in individualizacije ter analizo vloge in pomena standardov znanja in prognostične veljavnosti internih ocen in dosežkov znanja na eksternih preizkusih znanja. Na temelju takšnih analiz je pričakovati tudi predloge za izboljšanje socialne klime v vzgojno-izobraževalnih ustanovah ter izdelane evalvacije različnih oblik učne individualizacije in diferenciacije.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 190.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za šolstvo in šport, dr. Andreja Barle Lakota, elektronski naslov: andreja.barle-lakota@gov.si

Zap. št. teme: **2.3.3.**

Naslov teme: Odnos do znanja v družbi znanja – družbeno-politični, socio-ekonomski, vzgojno-izobraževalni, motivacijski in kognitivni dejavniki, ki vplivajo na oblikovanje pomena znanja pri sodobnih generacijah otrok in mladine

Podrobnejša obrazložitev: Znanje postaja vse bolj pomemben dejavnik nacionalne konkurenčnosti in je nujno potrebno za prehod v na znanju temelječo družbo. Krepitev sposobnosti za uporabo znanja in tehnološkega napredka je eden glavnih virov povečanja storilnosti dela, nacionalne konkurenčnosti in zviševanja kvalitete življenja posameznika in celotne družbe. V Sloveniji obstojajo sicer številni podporni mehanizmi za povečanje znanja, vendar pa so premalo povezani in učinkoviti. Izkušnje iz mednarodnega okolja (OECD) kažejo, da je pri proizvodnji znanja prav tako kot drugje pomembna tudi tržna motivacija. Vlaganja v izobraževanje, je po eni strani pogoj za povečanje nacionalne konkurenčne sposobnosti, hkrati pa tudi za zmanjšanje sedanjih in bodočih problemov na trgu dela, zmanjševanje socialne izključenosti ranljivih skupin prebivalstva, zagotavljanje pogojev za večjo blaginjo in ustvarjanje socialne povezanosti.

Prav zaradi tega je potrebno razviti vrsto mehanizmov, s katerimi bi znanje bilo prepoznano kot najvišja vrednota v družbi, zlasti pri mlajši generaciji, ki se pomena znanja ne zaveda v takšni meri, da bi ga prepoznalo kot svojo konkurenčno prednost in tudi kot podlago za večjo kakovost življenja. Zato je pričakovati, da bodo rezultati raziskave temeljili na povzetku sedanjega stanja in njihova povezanost z izobrazbenimi aspiracijami in poklicnimi željami mladih ter na uresničevanje skozi šolske kurikulumne. Poleg tega bodo opredelili v kakšni meri vplivajo kulturni in socialni dejavniki na odnos mladih do znanja in kako sta povezana odnos do znanja z dejanskim znanjem. Ob tem je pričakovati tudi določene modele in instrumente za pojasnjevanje vplivov različnih socialnih kontekstov na odnos do znanja, kakor tudi predloge za možna izhodišča za spreminjanje pedagoške prakse, ki bi lahko prispevala k izoblikovanju pozitivnega odnosa do znanja in dvigu kakovosti elementarnega znanja v Sloveniji.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 180.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za šolstvo in šport, dr. Slavica Černoša, elektronski naslov: slavica.cernosa@gov.si

Zap. št. teme: **2.3.4.**

Naslov teme: **Socialno in ekonomsko vzdržen razvoj vzgojno-izobraževalnega sistema v Republiki Sloveniji**

Podrobnejša obrazložitev:

Med ključna razvojna vprašanja na področju izobraževanja mladine v Sloveniji uvrščamo kakovost izobraževanja, učinkovitost procesa izobraževanja in enakost možnosti izobraževanja. Zato je potrebno preučiti načine in mehanizme, s katerimi se zagotavlja načelo enakosti v okviru formalnega šolskega sistema izobraževanja ter preveriti dejavnike, ki vplivajo na vključevanje otrok s težavami v socialni integraciji. Poleg tega je potrebno preveriti pristope poučevanja in učenja za zagotavljanje kakovostnega znanja, s čemer se zmanjšuje tveganje osipa in zgodnjega zapuščanja izobraževalnega procesa. Prav tako je potrebno preveriti strategije vodenja vzgojno-izobraževalnih ustanov ob tem tudi z vidika zagotavljanja varnega šolskega okolja.

Zato se pri raziskavi pričakuje oblikovanje modela vključevanja otrok s težavami v socialni integraciji, ki bo socialno in ekonomsko vzdržen kakor tudi model za socialno in ekonomsko vzdržen razvoj vzgojno-izobraževalnega sistema v Sloveniji.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 150.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za šolstvo in šport, dr. Slavica Černoša, elektronski naslov: slavica.cernosa@gov.si

Zap. št. teme: **2.3.5.**

Naslov teme: **Trajnostna arhitektura šolskega prostora**

Podrobnejša obrazložitev:

Vprašanje šolskega prostora in šolske arhitekture je danes tako v svetu kot pri nas pogosto zoženo na vprašanje prostorskih pogojev in investicij. Projekt naj zato prispeva k širšemu in bolj poglobljenemu razumevanju prostora ter spodbudi k bolj sistematičnemu raziskovanju, ozaveščanju in delu na tem posebnem področju.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 47.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za šolstvo in šport, dr. Andreja Barle Lakota, elektronski naslov: andreja.barle-lakota@gov.si

Zap. št. teme: **2.4.1.**

Naslov teme: **Analiza šolskega športnega prostora**

Podrobnejša obrazložitev:

Investicije v šolskem prostoru so domena lokalnih skupnosti. Enako velja za šolski športni prostor (infrastrukturo). Ugotavljamo, da pristojno ministrstvo ne razpolaga s popolnimi podatki o kvantiteti in kvaliteti tovrstne infrastrukture, kar posledično vpliva na nestrokovne odločitve ob zagotavljanju sredstev za sofinanciranje šolskega športnega prostora in postavljanju pogojev glede standardov, upoštevanja racionalne rabe prostora, objektivne potrebe po teh objektih v določenem okolju, funkcionalnosti in večnamenskosti objektov s ciljem smotrne izkoriščenosti, vgrajevanja materialov itd. Prav zaradi tega je potrebno preveriti stanje slovenskega šolskega športnega prostora, zlasti z vidika dosedanjih investicij in učinkovitosti izrabe športnih površin ter ustreznosti vgrajene športne opreme. Na temelju tega je pričakovati tudi izhodišča za gospodarno in z vidika varnosti ustrezno gradnjo športnih prostorov, ki bodo osnova za oblikovanje politike na tem področju.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 60.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za šolstvo in šport, Mojca Plestenjak, elektronski naslov: mojca.plestenjak@gov.si

Zap. št. teme: **2.4.2.**

Naslov teme: **Vpliv družbenih kazalnikov ter učinkovite športne aktivnosti prebivalstva na kakovosti življenja**

Podrobnejša obrazložitev:

Šport sooblikuje posameznika, pripomore k ravnovesju med delom in sprostitvijo, krepi njegovo zdravje in spodbuja njegovo ustvarjalnost. Šport mora postati pomemben dejavnik oblikovanja zavesti o pomenu zdravja. V pomembnem delu predstavlja pri nas in v svetu dejavnik preprečevanja in zdravljenja vrste sociopatoloških pojavov, zlasti med mladimi. Šport in športno udejstvovanje nedvomno izjemno vpliva na kakovost življenja. Pri raziskavi je pričakovati analizo dejavnikov, ki vplivajo na športno aktivnost prebivalstva in katere športne aktivnosti pri tem še posebej dominirajo. Poleg tega pa je pričakovati oblikovanje modela učinkovitih športnih aktivnosti, ki vplivajo na kakovost življenja prebivalstva.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 30.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za šolstvo in šport, Ksenija Predikaka, elektronski naslov: ksenija.predikaka@gov.si

Zap. št. teme: **2.5.1.**

Naslov teme: **(Ne) propustnost skupnega slovenskega medijskega prostora, ob (ne) vključevanju zamejskega medijskega prostora**

Podrobnejša obrazložitev: Pomen in vloga medijev v procesu upravljanja kulturnega pluralizma, in ustvarjanja/ ohranjanja podobe/percepcije o etnično homogeni nacionalni skupnosti, ter odnos medijev do narodno manjšinske problematike, ki temelji na zgodovinsko oblikovani percepciji naroda, nacije in t.i. narodnega, oz. nacionalnega vprašanja. Mediji težko popravljajo nekaj, kar je rezultat socializacije, lahko pa prispevajo lasten delež k ovrednotenju "večnih resnic" in k ustvarjanju tolerantnega pluralnega okolja. Vloga medijev v manjšinskih jezikih igra pomembno vlogo pri zagotavljanju informacij v "maternem jeziku", ko gre za poročanje o dogajanju v svetu, v družbi, v kateri živi manjšina, obveščanje o življenju in delu manjšine in njenih pripadnikov, dogodki v državi matičnega naroda. Medijska produkcija v jeziku narodne/etnične skupnosti zagotavlja opravljanje kulturnega poslanstva, razvijanje jezika v drugačnem družbenem okolju, podpiranje kulturnih iniciativ, spremljanje in vrednotenje dosežkov matičnega naroda. Mediji s svojim delovanjem osveščajo potrebo po ohranjanju in razvijanju narodnostne identitete in upiranje asimilacijskim težnjam. Navedba ciljev: Analiza naj bi zajela aktualno vlogo radia, televizije in drugih medijev, posredno tudi šolski in visokošolski sistem, sodelovanje institucij civilne družbe in drugih oblik sodelovanja v skupnem slovenskem kulturnem prostoru ter v Evropi brez meja. Raziskava bi odgovorila na vprašanje dostopnosti medijev iz "matične države". Po drugi strani pa analizira prisotnost "zamejskega prostora" v slovenskih medijih z vidika njihovega prispevka k prepoznavnosti zamejskega prostora kot dela skupnega slovenskega kulturnega prostora.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 60.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, dr. Breda Mulec, 01 230 80 06, breda.mulec@gov.si

Zap. št. teme: **2.5.2.**

Naslov teme: **Skrb za narodno in kulturno dediščino med slovenskimi izseljenci**

Podrobnejša obrazložitev: Država je z zakonom odgovorna za ohranjanje slovenske arhivske kulturne dediščine, ki nastaja v slovenskih skupnostih po svetu. Težišče raziskave je usmerjeno na hrambo arhivskega in muzejskega gradiva po celem svetu. Potrebno je stanje analizirati, ohranjati in ustvarjati narodno kulturno dediščino med slovenskimi izseljenci ter jih usposobljati za arhivsko dejavnost. Glede na ogroženost dokumentarnega in

arhivskega gradiva zaradi osipanja slovenskih skupnosti po svetu, je nujno zaščititi dediščino in izkoristiti možnosti za proučevanje z novimi komunikacijskimi tehnologijami. Potrebno je izdelati modele ohranjanja, ustvarjanja in promocije narodne in kulturne dediščine po različnih skupinah slovenskih izseljencev (generacije, starosti, poklici, geografska področja ipd.) za nadgradnjo kulturne (izseljenske) politike države Slovenije. Med rezultate bi bili priloženi vzorčno izdelani primeri digitalizacije materiala, za katere bi se izkazalo, da so najprimernejši za ciljno publiko. Z raziskavo bi dosegli dva smotra: a) Kako ravnati z mlado populacijo potomcev, za hrambo spomina na izvorno deželo njihovih staršev ali prednikov b) Kako vso to aktivnost uporabiti kot dodatno možnost za promocijo slovenske države po državah, kjer živijo slovenski izseljenci.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 60.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, dr. Breda Mulec, 01 230 80 06, e-mail: breda.mulec@gov.si:

Zap. št. teme: **3.3.1.**

Naslov teme: **Vpliv informatizacije na učinkovitost pravosodnega sistema**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 40.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za pravosodje, mag. Sonja Rems-Majerle, sekretarka, vodja projektne enote,; e-pošta: sonja.rems-majerle@gov.si; tel. št.: 01 369 52 6

Zap. št. teme: **3.3.2.**

Naslov teme: **Pregled mrliških matičnih knjig**

Podrobnejša obrazložitev:

Pregled mrliških matičnih knjig, ki je potekal do leta 2009, je prva tovrstna raziskava, ki je temeljila na sistematičnem pregledu matičnih knjig in je bila izbrana iz več razlogov. Posledice vpisov v matično knjigo imajo več posledic, od posledic na več pravnih področjih do zgodovinskih, arhivskih do rodoslovnih. Ministrstvo za pravosodje se za pridobitev podatkov zavzema zaradi lažjega vodenja upravnih postopkov za priznanje statusa žrtve povojnega protipravnega odvzema življenja na podlagi Zakona o popravi krivic in izdelavo elaborata o Judih na Slovenskem. Z dokončanjem projekta bi bila izpopolnjena računalniška baza podatkov, zbrani osebni podatki in podatki o smrti ljudi, ki so izgubili življenje med drugo svetovno vojno in po njej, saj so do sedaj obstajale le partikularne raziskave, večinoma statistične, manjkala pa je potrditev dejanskega števila in zlasti konkretnih znanstvenih raziskav posledic vojnega in povojnega nasilja v Sloveniji. Državni svet Republike Slovenije je v letu 2004 organiziral posvet Žrtev revolucije, kjer je bila jasno izražena zahteva o nujnosti dokončne ugotovitve števila in strukture žrtev druge svetovne vojne in povojnega nasilja. Takšna raziskovanja so tudi odgovor na poziv parlamenta Evropske unije svojim članicam, da naj skušajo opredeliti naravo posameznih komunističnih sistemov in njihovega nasilja (Resolucija 1481). Pregled mrliških matičnih knjig je zahtevno opravilo že zaradi dejstva, da so napisane ročno in včasih neberljivo. To je značilno predvsem za področja, ki so jih zasedale nemške okupacijske oblasti, saj so imena pogosto pisana v gotici in ponemčena. Zelo zahtevno je zbiranje mobilizirancev v nemško vojsko, kjer so ruska krajevna imena napisana v nemški transkripciji, danes pa so ta imena sploh preimenovana. Med postopkom preverjanja mrliških knjig se je pokazala nujnost, da se podatki preverijo in dopolnijo iz rojstnih matičnih knjig ter iz registrov stalnega prebivalstva. Pregledi rojstnih matičnih knjig so problematični in zamudni iz enakih razlogov: sprememba krajevnih imen, nesistematičen vnos v knjige ipd.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 60.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za pravosodje, g. Jurij Mesec, svetovalec, Sektor za popravo krivic,; e-pošta: jurij.mesec@gov.si; tel. št.: 01 369 54 22.

Zap. št. teme: **3.4.1.**

Naslov teme: **Kontinuirano raziskovanje in analiziranje odnosa javnosti do aktualnih razmer in dogajanj v Sloveniji**

Podrobnejša obrazložitev:

Osnovni namen Kontinuiranega raziskovanja in analiziranje odnosa javnosti do aktualnih razmer in dogajanj v državi je pridobiti čim bolj objektivno razpoloženje javnosti do vladne politike, dela državnih institucij in o ključnih (strateških) odločitvah Vlade RS. Prevladujoča stališča državljanov, ki jih prepoznamo kot 'javno mnenje', so pomembna za presojo, utemeljevanje in odločanje o ključnih vprašanih ekonomske in socialne politike vlade. Pomemben »stranski« produkt tovrstnega raziskovanja je ugotavljanje zaupanja v sistem oz. subsisteme države. To postaja eden najpomembnejših indikatorjev legitimacije dela na ravni sistemov in sistema kot celote. Država, njeni reprezentanti in izpostavljeni subjekti, kot so resorna ministrstva, igrajo ključno vlogo pri oblikovanju ekonomskih in gospodarskih smernic v katere v času izhoda iz krize nujno vstopa država. Konkurenčnost Slovenije se v tem smislu kaže kot cilj, ki ga skozi zaznavo in odnos javnosti do tega cilja predlagano raziskovanje lahko dodatno osvetli ali nemara celo redefinira.

Zaznava družbenih in ekonomskih razmer v Sloveniji je izražena z ocenami delovanja vlade in ocenami življenjskih razmer posameznih segmentov prebivalstva. Gre torej za oblikovanje zanesljivih kazalcev zadovoljstva javnosti do vladnih reformnih politik in podporo javnosti projektom, ki bodo Slovenijo peljala v smeri (ne zgolj ekonomsko) učinkovite družbe. Izvedba tega projekta je - poleg pridobivanja zanesljivih indikatorjev stanja in dinamike stališč vezanih za urejanje ekonomskih in socialnih procesov na različnih družbenih področjih - pomembna tudi za razvoj metodološkega znanja pri aplikativnem in akcijskem raziskovanju povezanem z nalogami in delom državne uprave.

Gre za kontinuirane javnomnenjske raziskave (nekajkrat letno) na vzorčni zasnovi s pomočjo standardiziranega vprašalnika, izvedenega s pomočjo telefonskega intervjuja. V zvezi z opredelitvijo metodologije raziskovanja je posebej pomembno:

- zagotavljanje visoke stopnje kontrole raziskovalnega procesa,
- uporaba razvitih postopkov vzorčenja glede na ciljno populacijo,
- zagotavljanje kvalitete in ažurnosti raziskave,
- sprotna metodološka obravnava poteka projekta: aplikacija in razvoj merskih instrumentov.

Kontinuirano raziskovanje in analiziranje odnosa javnosti do aktualnih razmer in dogajanj v naši državi predstavlja pomemben element pri pripravi in sprejemanju učinkovitih vladnih odločitev in ukrepov. Zato projekt zahteva izrazito znanstveno-strokovno pristop.

Okvirno trajanje: do 36 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 180.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Urad Vlade za komuniciranje, Branko Vidrih 01/478 2632; branko.vidrih@gov.si

Zap. št. teme: **3.6.1.**

Naslov teme: **Uspešnost in učinkovitost ter organizacijska klima v policiji**

Podrobnejša obrazložitev: Uspešnost in učinkovitost sta čedalje pomembnejši sestavini delovanja sodobne javne uprave. Republika Slovenija nima sodobnega sistema za objektivno spremljanje varnostnih razmer ter uspešnosti in učinkovitosti dela policije. Zato je nujno treba razviti nov, celovit model spremljanja dejavnosti. Tak model mora temeljiti na mnogoterih in metodološko korektnih kazalnikih, vzročno posledični povezavi med načrtovanimi cilji, izvajanjem in rezultatih policijske dejavnosti ter povratnem vplivu na naslednji cikel načrtovanja in izvajanja.

Za zgled lahko služijo varnostni organi razvitih držav, ki so v upravljavski proces že vgradili mehanizme za izboljšanje učinkovitosti, uspešnosti in kakovosti policijskega dela. Razvoj in implementacija sodobnega koncepta ocenjevanja dela policije bi omogočila večjo

transparentnost dejavnosti, ustrežnejše načrtovanje uspešnosti in učinkovitosti, uvedbo in upravljanje kakovosti ter nenazadnje povečanje motiviranosti in zadovoljstva policistov. V okvir vzpostavitve navedenih mehanizmov sodijo tudi raziskave o uspešnosti in učinkovitosti policije ter notranjega zadovoljstva zaposlenih v policiji.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 18.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za notranje zadeve RS, Direktorat za policijo in druge varnostne naloge (mag. Staš Svetek, tel. 01 428 58 79, stas.svetek@gov.si, ali Sonja Škraba, tel. 01 428 42 13, sonja.skraba@gov.si).

Zap. št. teme: **3.6.2.**

Naslov teme: **Občutek ogroženosti in vpetost policije v lokalno skupnost**

Podrobnejša obrazložitev: Zaradi slabo apliciranih meril in posledično nekorektnih interpretacij podatkov o varnostnih razmerah in delu policije v 90. letih prejšnjega stoletja policijske enote na lokalni ravni niso bile optimalno organizirane, merjenje ogroženosti ljudi s kriminaliteto in drugimi oblikami delinkvence pa je bilo ukinjeno. Posledično se je zmanjšala prisotnost policije v lokalnih okoljih, kar je negativno vplivalo na percepcijo lokalnega prebivalstva o stopnji varnosti oz. ogroženosti v njihovem okolju.

V Sloveniji je v skupnost usmerjeno policijsko delo nujno treba preoblikovati v sodobno politiko policijskega dela v skupnosti, ki vzpostavlja učinkovitejši in zmoglivejši nadzor nad lokalno kriminaliteto in posledično zmanjšuje strah pred njo, kar je predpogoj za izboljšanje kakovosti življenja v lokalnih skupnostih, ki temelji na večji policijski storilnosti in s tem na večji stopnji njene legitimnosti. Med cilje takšne politike nedvomno sodi tudi omejevanje kriminalitete v urbanih okoljih, ki izhaja iz Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete. Za kakovostno oblikovanje takšne politike in na njej temelječih strateških usmeritvah je treba izvesti celovito analizo obstoječega stanja, v okviru katere je ključna izvedba raziskave o občutku ogroženosti z lokalno delinkvenco in vpetosti policije v lokalne skupnosti.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 31.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za notranje zadeve RS, Direktorat za policijo in druge varnostne naloge (mag. Staš Svetek, tel. 01 428 58 79, stas.svetek@gov.si, ali Sonja Škraba, tel. 01 428 42 13, sonja.skraba@gov.si).

Zap. št. teme: **3.7.1.**

Naslov teme: **Kako okrepiti učinkovitost slovenske ekonomsko-gospodarske diplomacije**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 16.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za zunanje zadeve, g. Andrej Dernovšček, tel.: 478-6650, e-mail: andrej.dernovscek@gov.si

Zap. št. teme: **3.7.2.**

Naslov teme: **Slovenija in historična topografija kreativnosti Evrope**

Podrobnejša obrazložitev: Cilj projekta je celovita raziskava dejavnosti slovenskih politikov in diplomatov v 20. stoletju v širšem kontekstu preurejanja evropskih meja. Metodološko gledano, bi se raziskava osredotočila na eni strani na proučevanje biografij ključnih slovenskih akterjev v mednarodni politiki in njihovih dosežkov, na drugi strani pa bodo ovrednoteni pogledi drugih subjektov, ki so vplivali na slovenski položaj v mednarodni skupnosti. Cilj projekta je tudi uveljavitev slovenske diplomatske zgodovine, ki po dosedanjih izkušnjah pomeni pomembno sredstvo v promociji slovenske zunanjepolitične dejavnosti in krepitvi vloge slovenske države v mednarodni skupnosti. Končni in poglobitveni cilj raziskav pa

je, da se po vzoru na dosežke znanstvenih krogov v drugih državah, okrepi položaj slovenskega znanja o mednarodnih odnosih in s tem izboljša konkurenčnost slovenske države v mednarodnih tokovih.

Okvirno trajanje: 12 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 10.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za zunanje zadeve, ga. Sandra Jelenić Zidarič, tel.: 478-2364, e-mail: sandra.jelenic-zidaric@gov.si

Zap. št. teme: **4.1.1.**

Naslov teme: **Evalviranje institucij na trgu dela**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 30.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Milena Tomšič, tel. št. 369-7662, milena.tomsic@gov.si

Zap. št. teme: **4.1.2.**

Naslov teme: **Predlogi za uveljavljanje in razvijanje varne prožnosti**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 30.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Vesna Miletič, tel. št. 369-7642, vesna.miletic@gov.si

Zap. št. teme: **4.1.3.**

Naslov teme: **Struktura povpraševanja na trgu dela, gibanja, prihodnji trendi**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 30.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Petricija Vrečar, tel. št. 369-7664, petricija.vrecar@gov.si

Zap. št. teme: **4.1.4.**

Naslov teme: **Upravljanje z različnostjo v slovenskih podjetjih**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 30.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Sonja Ostojič, tel. št. 369-7649, sonja.ostojic@gov.si

Zap. št. teme: **4.1.5.**

Naslov teme: **Vrednotenje največjih programov aktivne politike zaposlovanja, vključno z ukrepi proti gospodarski in finančni krizi**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 50.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Milena Tomšič, tel. št. 369-7662, milena.tomsic@gov.si

Zap. št. teme: **4.4.1.**

Naslov teme: **Vrednotenje učinkovitosti dodelitve socialnih transferjev in ukrepi za preprečevanje tveganja odvisnosti od transferjev ter aktivacija.**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 40.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Davor Dominkuš, Martina Trbanc (martina.trbanc@gov.si)

Zap. št. teme: **4.5.1.**

Naslov teme: **Analiza in vrednotenje zakonodajnih in drugih ukrepov za usklajevanje družinskega in poklicnega življenja**

Okvirno trajanje: 12 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 30.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, mag. Gordana Možina Florjanc; tel. št. 369-7514, gordana.mozina-florjanc@gov.si

Zap. št. teme: **4.8.1.**

Naslov teme: **Analiza politik na področju javnega zdravja**

Podrobnejša obrazložitev:

1. Zbiranje, združevanje in analiza nacionalnih podatkov o porabi živil; vzpostavitev nacionalne baze, ocena izpostavljenosti živil posameznim dejavnikom tveganja; uporaba podatkov v procese ocenjevanja tveganja na področju varnosti živil na nacionalnem nivoju; Navedba ciljev: -Identifikacija realnih tveganj na področju varnosti živil preko nacionalne ocene izpostavljenosti posameznim dejavnikom tveganja.

- Identifikacija specifičnih populacijskih skupin s tveganimi prehranskimi vzorci.

- Prenos podatkov v redne procese ocenjevanja tveganja na področju varnosti živil na nacionalnem nivoju.

-Prenos informacij o tveganih prehranskih vzorcih potrošnikom in javnim zavodom (vrtci, šole, bolnice, domovi za ostarele), vezanim na Zakon o javnem naročanju, kjer se prehranjujejo ogrožene skupine prebivalstva.

-Možnost razvoja strategije za obvladovanje tveganja s poudarkom na ogroženih skupinah prebivalstva in krepitev trajnostnega razvoja, ki je način gospodarskega in družbenega razvoja, usmerjen v izboljšanje kakovosti življenja ter konkurenčno gospodarstvo.

2. Priprava prehranskih tabel o sestavi slovenskih živil, s poudarkom na živilih rastlinskega izvora;

Prehranske tabele so orodje, ki so nujno potrebne tako živilskim kot prehranskim strokovnjakom. Danes imajo lastne prehranske tabele razen Slovenije že vse evropske države. V večini držav predstavlja dopolnjevanje podatkovne zbirke in izdelava tabel kontinuiran proces, saj vzgoja novih rastlinskih vrst, novi načini prehrane in vzreje živali, novi pristopi v tehnologijah in izdelavi živilskih izdelkov, predvsem pa nova spoznanja na področju zdravega prehranjevanja in poznavanja funkcionalnih komponent pomenijo vedno nove izzive in zahteve po poznavanju sestave živil in pijač, ki se pojavljajo na tržišču oziroma jih uživa potrošnik.

Slovenija že ima prehranske tabele za meso in mesne izdelke. Namen nadaljnjega dela na področju izpopolnjevanja slovenske baze podatkov o sestavi živil in pijač ter oblikovati drugi del prehranskih tabel Slovenske prehranske tabele.

Ker je to zelo obsežno področje in obsega veliko živil, ki niso specifična le za slovensko področje, ampak se uživajo tudi v drugih evropskih državah in so podatki o njihovi sestavi že zbrani v tabelah oziroma bazah podatkov, bi bilo v prvi vrsti potrebno pregledati in kritično oceniti, katere podatke se lahko povzame iz prehranskih tabel drugih držav. S tem bi se tudi stroški izdelave lastnih tabel precej zmanjšali. Za vsako živilo, ki ga želimo vnesti v tabele, je potrebno opraviti analize številnih parametrov v več ponovitvah, obenem pa so analize nekaterih parametrov zelo drage. Kljub predvidevanju, da bo velik delež podatkov lahko povzet, bo potrebno opraviti tudi analitsko delo, zlasti na za Slovenijo značilnih plodovih in živilskih izdelkih, s katerimi se naša država promovira v tujini.

Okvirno trajanje: do 30 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 200.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za zdravje, Direktorat za javno zdravje, dr. Agata Zupančič, tel. 01-478-6082, e-pošta: agata.zupancic@gov.si; Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano; Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Direktorat za varno hrano: za točko 1 podrobnejše obrazložitve dr. Blaža Nahtigal, e-pošta: blaza.nahtigal@gov.si in za točko 2 podrobnejše obrazložitve mag. Mira Kos-Skubic, e-pošta: mira.skubic@gov.si

Zap. št. teme: **4.8.2.**

Naslov teme: **Podpora oblikovanju in izvajanju sektorskih in medsektorskih politik s področja okolja in zdravja**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 40.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za zdravje, Direktorat za javno zdravje, dr. Agata Zupančič, tel. 01-478-6082, e-naslov: agata.zupancic@gov.si

Zap. št. teme: **4.8.3.**

Naslov teme: **Spremljanje učinkovitosti modela financiranja zdravstvene dejavnosti in poslovne uspešnosti izvajalcev**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 90.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za zdravje, Direktorat za zdravstveno ekonomiko, mag. Vlasta Kovačič Mežek, tel. 01 478-6968, e-naslov: vlasta.kovacic@gov.si

Zap. št. teme: **5.3.1.**

Naslov teme: **Onesnaženost okolja in naravni viri kot omejitveni dejavniki trajnostnega razvoja – modelni pristop na primeru Celjske kotline**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 90.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za okolje in prostor, Peter Dolinar, tel.478-7377, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za sonaravno kmetijstvo: Marta Hrustel-Majcen, e-pošta: marta.hrustel@gov.si, dr. Boštjan Kos, e-pošta: bostjan.kos@gov.si

Zap. št. teme: **5.3.2.**

Naslov teme: **Prispevek regionalnih razvojnih programov k doseganju ciljev po posameznih razvojnih politikah**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 40.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Služba Vlade RS za razvoj in evropske zadeve, mag. Bojan Suvorov in mag. Katja Lautar

Zap. št. teme: **5.3.3.**

Naslov teme: **Migracije v Sloveniji kot razvojni dejavniki države in njenih regij**

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 40.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, dr. Valerija Korošec

Zap. št. teme: **5.6.1.**

Naslov teme: **Analiza ovir pri vzpostavljanju učinkovitih oblik združevanja in povezovanja proizvajalcev za skupni nastop na trgu**

Podrobnejša obrazložitev:

Projekt temelji na dejstvu, da je v Sloveniji proces združevanja kmetov zelo neizrazit, in da je razdrobljenost primarne proizvodnje eden ključnih problemov pri vzpostavljanju boljše delujočih prehranskih verig. Projekt naj bi predstavil celovito analizo stanja povezovanja in združevanja proizvajalcev za skupen nastop na trgu, prednostno za sadje in zelenjavo, vrtnine, mleko in drobnico. Raziskati je potrebno vse ključne zaviralne dejavnike na proces povezovanja v posameznih oblikah združevanja : zadruga, organizacije proizvajalcev, skupine proizvajalcev in medbranzne povezave. V drugem delu projekta je potrebno ugotoviti in predlagati ključne pogoje in ukrepe za pospešitev procesov združevanja proizvajalcev v oblikah povezovanja, ki bodo ocenjene kot najverjetnejša oz. najbolj učinkovita oblika

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 70.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Direktorat za kmetijstvo: Alojz Senegačnik, e-pošta: alozj.senegačnik@gov.si

Zap. št. teme: **5.6.2.**

Naslov teme: **Analiza upravljanja s tveganjem zaradi toče**

Podrobnejša obrazložitev:

- Neurja s točo so najpogostejši vzrok za izplačilo odškodnin iz državnega proračuna
- Dohodkovni položaj kmetij zaradi nepredvidenih vremenskih vplivov variira
- Pogostost nevihtnih dogodkov lahko ocenjujemo na podlagi podatkov daljinskega zaznavanja, kar ni dovolj dobra metoda za hitro reagiranje
- Finančna analiza z uporabo modelnih kalkulacij ima omejitve zaradi problematičnega kvantificiranja eksternih efektov v obliko monetarnih enot.
- Obstoječi GIS-i ne vključujejo grafičnih enot kmetijske rabe (GERK) za uporabo v interaktivni aplikaciji za določeno območje oziroma kmetijsko gospodarstvo
- Nosilci kmetijskih gospodarstev ne razpolagajo s podatki, ki so potrebni za obvladovanje strategije tveganja škode v primeru neurja s točo, zato je glavni cilj vzpostaviti risk managementa v kmetijstvu (upravljanje s tveganji v kmetijstvu) na nivoju posameznega kmetijskega gospodarstva oziroma enote GERK s pomočjo javnega dostopa do interaktivne računalniške aplikacije.

Okvirno trajanje: do 30 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 70.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za naravne nesreče: Majda Zavšek-Urbancič e-pošta: majda.zavsek-urbancic@gov.si, Boštjan Berložnik, e-pošta: bostjan.berloznik@gov.si

Zap. št. teme: **5.6.3.**

Naslov teme: **Celovita presoja učinkovitosti programov in ukrepov kmetijske politike pri uresničevanju ciljev varstva okolja in narave**

Podrobnejša obrazložitev:

- Ukrepi, ki se izvajajo s ciljem zmanjševanja negativnega vpliva kmetijstva na okolje in naravo, so pomemben del kmetijske in okoljske politike. Vendar pa kljub znatnim stroškom dejansko učinkovitost teh ukrepov pri doseganju nekaterih strateških ciljev slabo poznamo.

- Slabo poznavanje dejanskih učinkov ukrepov otežuje argumentirano informiranje domačih in evropskih organov in javnosti o izvajanju ukrepov, še posebej, ko gre za ukrepe, ki so prilagojeni specifičnim ekološkim in kulturnim zahtevam našega okolja.
- Slabo poznavanje dejanskih učinkov ukrepov otežuje njihovo izboljšanje in povečanje socio-ekonomske in politične sprejemljivosti.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 80.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za sonaravno kmetijstvo: Marta Hrustel-Majcen, e-pošta: marta.hrustel@gov.si, dr. Boštjan Kos, e-pošta: bostjan.kos@gov.si

Zap. št. teme: **5.6.4.**

Naslov teme: **Determinacija in valorizacija sort oljk v nacionalnih kolekcijskih nasadih in na širšem pridelovalnem območju**

Podrobnejša obrazložitev:

- Problematika determinacije oljčnih sort v Sloveniji je še vedno prisotna, predvsem zaradi različnega poimenovanja sort v dveh pridelovalnih območjih, prav tako ostajajo dileme okrog avtohtonosti določenih sort. Obstoječo podatkovno bazo morfoloških značilnosti sort oljk bi bilo potrebno nadgraditi z ustreznimi genetskimi analizami.
- Ker je prišlo v nacionalnih kolekcijskih nasadih oljk do zamenjave sadilnega materiala, so nekatere sorte nedoločene, zaradi česar je upravljanje z genskimi viri oteženo. Potrebna bi bila valorizacija sort oljk glede rodnosti, pri čemer bi uporabili metodo določevanja z molekulskimi markerji.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 80.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za kmetijske trge: Tanja Polak Benkič, telefon: 01 478 90 45, e-pošta: tanja.polak@gov.si, Lidija Lipič Berlec, telefon: 01 478 93 60, e-pošta: lidija.lipic@gov.si

Zap. št. teme: **5.6.5.**

Naslov teme: **Komasacije in celovito urejanje podeželskega prostora**

Podrobnejša obrazložitev:

- Razdrobljenost kmetijskih zemljišč v Sloveniji zahteva pospeševanje zložb kmetijskih zemljišč. Smiselnost tega ukrepa potrjujejo neposredni učinki boljše izrabe kmetijskih zemljišč in kmetijske mehanizacije, prihranki pri stroških gnojenja, varstva rastlin in časa obdelave, zmanjšanju vseh materialnih strojnih stroškov zaradi boljše obdelave in zmanjšanja razdalj, povečanja pridelkov, itd.
- V Sloveniji še vedno izvajamo komasacijo zgolj sektorsko in ne kot ukrep celostnega urejanja podeželskega prostora. Vloga komasacij se s širitvijo njenih ciljev stalno povečuje in s tem se komasacija kot instrument zemljiške politike utrjuje tudi izven tradicionalnega kmetijskega okolja. Praktično v vsej zahodni Evropi se povečuje razvojni trend vključevanja komasacij v širše programe razvoja podeželja, različne okoljevarstvene programe, programe prenove vasi ali programe izboljšanja prometne in vodne infrastrukture.

Okvirno trajanje: 12 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 70.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za razvoj podeželja in strukturno politiko: Leon Ravnikar, e-pošta: leon.ravnikar@gov.si

Zap. št. teme: **5.6.6.**

Naslov teme: **Možnosti in perspektive kmetovanja na vodovarstvenih območjih (VVO)**

Podrobnejša obrazložitev:

- Zaradi zakonodaje za zagotavljanje kakovosti voda (podtalnice) je na VVO kmetijska pridelava omejena glede rabe gnojil in sredstev za varstvo rastlin. Na najožjem pasu so ponekod del zemljišč odkupile lokalne skupnosti in niso več v funkciji kmetijske pridelave (negativen učinek v smislu zagotavljanja prehranske varnosti), na zemljiščih v lasti kmetijskih gospodarstev pa ni interesa za spremembe v načinu kmetijske pridelave, ki bi imela minimalen negativen vpliv na okolje (ekološko kmetijstvo).
- Na podlagi poljskih poskusov ovrednoti izpiranje hranil in fitofarmaceutskih sredstev glede na način pridelave (ekološko, konvencionalno ali integrirano; izdelati model za izdelavo preusmeritvenih načrtov iz obstoječe konvencionalne pridelave, v ekološko za kmetije na VVO, ki bo podlaga za delo kmetijskim svetovalcem.

Okvirno trajanje: do 36 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 100.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za sonaravno kmetijstvo: Marta Hrustel-Majcen, e-pošta: marta.hrustel@gov.si, dr. Boštjan Kos, e-pošta: bostjan.kos@gov.si

Zap. št. teme: **5.6.7.**

Naslov teme: **Možnosti lokalne oskrbe s hrano v Sloveniji**

Podrobnejša obrazložitev:

Izhodišče projekta je, kako čim bolje izkoristiti učinke lokalne oskrbe, tako za proizvajalce kakor tudi za potrošnike. Projekt naj bi analiziral delovanje lokalnih oskrbnih verig v primerljivih državah (npr. Avstrija, Švica) in ukrepe, ki so bili potrebni za doseg sedanjega stanja. Temu naj bi sledila ocena stanja v Sloveniji, tako z vidika kakovosti in vrste proizvodov, organiziranosti ponudbe in tudi interesa povpraševanja. Posebej je potrebno analizirati razvitost lokalnih tržnih kanalov. V drugem delu projekta bo dan poudarek analizi razvojnih možnosti za razvoj lokalne oskrbe s hrano v Sloveniji z določitvijo ukrepov in aktivnosti za krepitev lokalne samooskrbe z doma pridelano hrano.

Okvirno trajanje: do 36 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 80.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Direktorat za kmetijstvo: Alojz Senegačnik, e-pošta: alozj.senegačnik@gov.si

Zap. št. teme: **5.6.8.**

Naslov teme: **Načini organiziranja in metode prenosa znanja v kmetijsko prakso**

Podrobnejša obrazložitev:

Sistem prenosa znanja je v kmetijstvu specifičen. Kmetijska gospodarstva sama niso sposobna organizirati razvoja znanj. Po njih morajo posegati javne in deloma tudi zasebne ustanove. Prenos znanja tudi le delno poteka avtonomno. Večina držav je zato izgradila obsežne sisteme javnega ali javno/zasebnega prenosa znanj. Slovenija ima na tem področju dolgo tradicijo in tudi rezultate. Ugotavljamo pa, da je v zadnjem času sistem pričel zaostajati za primerljivimi sistemi v tujini in tudi za potrebami kmetijstva, kar govori tudi o manj ustreznih institucionalnih organiziranostih. Spreminjajo se tudi zunanje okolje in izzivi, ki se od proizvodnih širijo tudi na družbeno relevantna področja varstva okolja, ohranjanja biodiverzitete, podnebnih sprememb in upravljanja z vodami. Potrebno je ugotoviti učinkovitost sistema prenosa znanja in najti predloge za izboljšanje delovanja. Država namenja temu področju precejšnja sredstva, zato je potrebno presoditi tudi njene postopke in načine podpore, predvsem pa izboljšati učinkovitost vloženih sredstev. Analiza bi morala

vključevati ankete z deležniki, narediti komparativno analizo s stanjem v primerljivih državah in predvsem razdelati rešitve in jih oceniti z vidika potencialnih koristi in stroškov.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 80.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Služba za državne pomoči in razvoj, Jana Erjavec, e-pošta: jana.erjavec@gov.si

Zap. št. teme: **5.6.9.**

Naslov teme: **Nove tehnologije na področju obdelave tal za blaženje in prilagajanje podnebnim spremembam**

Podrobnejša obrazložitev:

Ohranitvena (konzervacijska) obdelava tal je eden od osnovnih ukrepov blaženja podnebnih sprememb, pa tudi prilagajanja kmetijstva na podnebne spremembe. V Sloveniji imamo s tem načinom obdelave tal malo izkušenj. Namen razpisane teme je pridobiti eksperimentalne podatke in specifična znanja, ki bodo olajšala uvajanje tega načina obdelave tal v prakso. Naročnik pričakuje celovit pristop in osvetlitev problematike z vidika zbitosti tal ter ohranjanja strukture tal, vsebnosti organske snovi v tleh, zadrževalne sposobnosti tal za vodo, posebnosti pri varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci ter količine in kakovosti pridelkov. Končni rezultat tega projekta naj bi bila konkretna tehnološka navodila za najpomembnejše poljščine v Sloveniji in v odvisnosti od najbolj značilnih tipov tal ter posameznih klimatsko značilnih območij v Sloveniji.

Okvirno trajanje: do 36 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 100.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za kmetijske trge: Marjeta Bizjak, e-pošta: marjeta.bizjak@gov.si, Saša Belaj, e-pošta: sasa.belaj@gov.si

Zap. št. teme: **5.6.10.**

Naslov teme: **Opredelitev statusa kmetije kot pravno ekonomsko zaokrožene celote**

Podrobnejša obrazložitev:

V Sloveniji postaja vse bolj resen problem različnost definicije kmetije (posledično tudi kmeta) za različne ukrepe, ki jih izvajajo državni organi (socila, davki, subvencije ipd.) Od projekta se pričakuje primerjalno pravni pregled v nekaj evropskih državah s predstavitvijo prednosti in slabosti posameznih različnih rešitev. Nadalje se pričakuje oceno prednosti in slabosti sedanjega slovenskega sistema definicij kmetije. Ključni del projekta pa naj bi dal usmeritve in podlage za pravno sistemsko ureditev in definicijo kmetije, kot gospodarsko zaokrožene celote, ki bi bila podlaga za izvajanje vseh vrst ukrepov države. Odgovoriti je potrebno na vprašanje, v čem bi bilo potrebno in mogoče nadgraditi sedanji pravni status kmetije z namenom, da se postavi nedvoumna definicija kmetije kot gospodarske celote, ki je ni mogoče prilagajati pogojem posameznih ukrepov, ki temelji na preverljivi in stabilni definiciji kaj obsega takšna celota in ki je sposobna prevzemati tudi pravice in odgovornosti v poslovanju.

Okvirno trajanje: 12 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 25.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Direktorat za kmetijstvo: Alojz Senegačnik, e-pošta: alozj.senegačnik@gov.si

Zap. št. teme: **5.6.11.**

Naslov teme: **Parametri trajnostnega razvoja kmetijstva**

Podrobnejša obrazložitev:

Slovenija se je opredelila za trajnostni razvoj kmetijstva. To terja postavitev strokovnih temeljev. Najprej opredelitev ključnih parametrov trajnostnega razvoja kmetijstva s katerimi se zagotavlja uravnotežena ekonomska, socialna in okoljska vloga kmetijstva. Določitev okvirnih elementov in njihove vrednosti po posameznih pomembnejših kmetijskih panogah in glede na značilne skupine naravnih danosti. Na podlagi tako določenih parametrov, se od projekta pričakuje tudi analiza stanja v Sloveniji po ključnih parametrih trajnostnega razvoja z oceno prednostih ukrepov oz. aktivnosti.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 70.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Direktorat za kmetijstvo: Alojz Senegačnik, e-pošta: alozj.senegačnik@gov.si

Zap. št. teme: **5.6.12.**

Naslov teme: **Presoja razvojnih možnosti slovenskega kmetijstva v okviru SKP in pogojih globalnega trga**

Podrobnejša obrazložitev:

Za razvoj slovenskega kmetijstva v naslednjem desetletju je ključno vprašanje, kako voditi razvoj ob dejstvu, da ima Slovenije v primerjavi z razvitim svetom celo vrsto strukturnih problemov (slaba agrarna struktura), močno omejene naravne pogoje za kmetovanje ipd. in ob dejstvu da se bodo pogoji konkurence na svetovnih trgih vse bolj zaostrovali. Projekt naj bi zato podal natančno primerjalno analizo stanja slovenskega kmetijstva znotraj EU, opredelil učinke SKP in globalnega trga na bodoči razvoj kmetijstva upoštevajoč cilje slovenske kmetijske politike. Na tej podlagi naj bi projekt določil ključne dolgoročne usmeritve in aktivnosti za to, da bi zagotovili uspešen trajnostni razvoj, dvig konkurenčnosti in učinkovito uveljavitev večnamenske vloge kmetijstva.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 100.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Direktorat za kmetijstvo: Alojz Senegačnik, e-pošta: alozj.senegačnik@gov.si

Zap. št. teme: **5.6.13.**

Naslov teme: **Presoja učinkovitosti aktivne obrambe proti toči z letali**

Podrobnejša obrazložitev:

Aktivna obramba proti toči posega tako na področje fizike ozračja oziroma natančneje fizike nevihtnih oblakov, kot tudi na področje tehnoloških možnosti umetnega vplivanja na vreme. Temelji na domnevi, da z vnosom dodatnih zaledenitvenih jeder v točenosne oblake lahko vplivamo na razvoj nevihtnega oblaka, oziroma natančneje na število in velikost točnih zrn ter posledično na škodo, ki jo toča povzroči na površju. Ker gre za dejavnost, ki tako v Sloveniji kot v svetu nima enotne podpore strokovnjakov s področja atmosfere fizike in izvajalcev obrambe proti toči, je za doseg spodaj navedenih ciljev projekta nujno potreben interdisciplinaren in celovit pristop k ovrednotenju preteklega izvajanja letalske obrambe proti toči ter k pripravi in izvajanju raziskovalnega projekta, ki bi omogočil strokovno oceno učinkovitosti obrambe proti toči.

Okvirno trajanje: do 18 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 80.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za naravne nesreče: Majda Zavšek-Urbanič, e-pošta: majda.zavsek-urbancic@gov.si, Boštjan Berložnik, e-pošta: bostjan.berloznik@gov.si

Zap. št. teme: **5.6.14.**

Naslov teme: Projekcija vodnih količin za namakanje v Sloveniji

Podrobnejša obrazložitev:

Na podlagi prikaza stanja vodnih količin v Sloveniji se bo pripravila projekcija vodnih količin za namakanje v luči spremenjenih podnebnih sprememb in geomorfoloških danosti v Sloveniji.

Za obstoječe velike akumulacije se bo v primeru ugotovljene neizkoriščenosti preverila možnost uporabe vode na drugih območjih, kjer ni urejeno namakanje.

Na podlagi geoloških, reliefnih in hidroloških podatkov se bodo prvenstveno izvedle analize o možnem izvajanju zadrževanje voda v manjših akumulacijah. S tem se bo izboljšala oskrba z vodo za namakanje. Upoštevale se bodo razpoložljive površinske vode in voda iz podtalnice. Na podlagi ugotovljenih podatkov se bodo za zaokroženo območje pripravile možne proste količine vode za namakanje, tako površinske vode kot voda iz podtalnice. Nato se bodo izračunale potrebne skupne kapacitete manjših akumulacij glede na optimalne rešitve oskrbe z vodo in naravne danosti na zaokroženih območjih. Poudarek bo na pripravi rešitev, ki bodo omogočale racionalno koriščenje razpoložljive vode in potrebne energije, kot na primer počasno polnjenje akumulacije in vodotoka ter optimalno namakanje, ko je to potrebno. Preverila se bo možnost poenostavitve pridobitve soglasij oz. gradbenega dovoljenja za manjše akumulacije. Pri izračunih se bodo upoštevali razpoložljive usmeritve pri gradnji hidroelektrarn na večjih vodotokih.

Okvirno trajanje: do 18 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 70.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za razvoj podeželja in strukturno politiko: Darko Simončič, e-pošta: darko.simoncic@gov.si

Zap. št. teme: **5.6.15.**

Naslov teme: Razvoj alternativnih, okolju bolj prijaznih načinov preprečevanja boleznih in škodljivcev pri kmetijskih kulturah, ki zmanjšujejo tveganje za okolje

Podrobnejša obrazložitev:

Mikroorganizmi povzročajo v kmetijski pridelavi gospodarsko škodo. Zlasti bakterije lahko v velikem obsegu okužijo pridelke. Znani primeri so v sadjarstvu, ko se je razširil hrušev ožig, ali v pridelavi zelenjave, kjer črna žilavka uničuje gospodarsko pomembne kapusnice. Preventivni fitosanitarni ukrepi in uradni nadzor ne zadoščata, ko se v naravi pojavijo pravi pogoji za ustalitev mikroorganizmov in se bolezen razvije ne glede na ukrepe pridelovalcev. Za rastlino je ob nastopu boleznih največkrat prepozno, okužen del se mora odrezati, velikokrat pa to pomeni sežig celotne rastline ali kar celotnih sadovnjakov. Aktivno zatiranje bakterij se le redko izvaja, saj imajo pripravki zelo omejeno učinkovitost, mnogi pa so okolju in človeku škodljivi. Uporaba antibiotikov v naravi pri nas ni bila nikoli dovoljena, saj povečuje odpornost človeku nevarnih bakterij.

Pridelovalci gospodarsko pomembnih kultur so tako rekoč brez orodja za boj proti škodljivim mikroorganizmom. Podnebne spremembe bodo z višjimi temperaturami in pogostejšimi neurji povečale verjetnost za pojavljanje bakterijskih boleznih, tudi hruševega ožiga. Ujme in neurja povzročajo poškodbe sadnega drevja, s tem pa se verjetnost za pojav boleznih močno poveča. Okolju prijaznejša ekološka pridelava ima v slovenskem kmetijstvu velike možnosti. Razvoj novih nekemičnih metod bo povečala razvojne možnosti ekološkega kmetovanja.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 135.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za okolje in prostor, Alenka Manfreda, tel. 01/478-7312, e-pošta: alenka.manfreda@gov.si, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, FURS, Vlasta Knapič, e-pošta: vlasta.knopic@gov.si

Zap. št. teme: **5.7.1.**

Naslov teme: **Okoljski vidik gozdov**

Podrobnejša obrazložitev:

V vse bolj obremenjenem okolju ima gozd izjemno pomembno vlogo pri ohranjanju biotske raznovrstnosti in ekološkega ravnotežja v naravi. Pogosti ekstremni vremenski pojavi in razvoj škodljivih organizmov povzročata tudi v slovenskih gozdovih poškodbe sestojev večjega obsega.

Sanacija naravnih ujm v gozdovih je izredno zahtevna, zaradi preprečitve nadaljnje okoljske ali gospodarske škode pa praviloma zahteva hitro ukrepanje. Zaradi tega moramo v Sloveniji oblikovati jasen sistem ukrepanja v takšnih primerih, ki bo upošteval ekološke, socialne in gospodarske vidike gozda in bo zagotovil vključevanje vseh potrebnih institucij ter upošteval primerne načine komunikacije z javnostmi.

Zaradi izjemnih razmer je delo pri sanaciji nevarno in zlasti v razmerah zasebnih gozdov je znanje in izkušnost lastnikov za delo v gozdu lahko pomemben dejavnik uspešnosti sanacije. Ustrezno izobraževanje in usposabljanje lastnikov, tudi neposredno pred izvajanjem del na posameznih objektih, je ključen ukrep preprečevanja nesreč. Ob tem je treba preveriti tudi možnosti ter organizacijske in finančne omejitve pri vključevanju za gozdarsko proizvodnjo registriranih podjetij.

Ker gre v primerih sanacij oz. obnove poškodovanih gozdov praviloma za obsežne ukrepe je treba obnovo gozdov in nadaljnjo nego ustrezno načrtovati. Zasnova prilagojenega sistema načrtovanja izvedbe sanacije in obnove gozdov mora upoštevati vpetost v sistem priprave načrtov za gospodarjenje z gozdovi ter možnosti finančne podpore načrtovanim ukrepom.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 150.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mag. Janez Zafran, tel.: 01 478 9085, e-pošta: janez.zafran@gov.si

Zap. št. teme: **5.7.2.**

Naslov teme: **Učinkovita in trajnostna raba gozdov**

Podrobnejša obrazložitev:

Gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji se izvaja na načelih trajnosti, sonaravnosti in večnamenskosti, s sistemom gozdarskega načrtovanja pa zagotavljamo njihovo praktično uveljavitev. Osrednja naloga gozdarskega načrtovanja ostaja krepitev sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja, vendar ga je treba glede na hitro spreminjajoče se razmere naravnega in družbenega okolja ter vpetosti v globalne okoljske probleme nenehno posodabljati. Pri tem je smiselno preveriti ustreznost ravni načrtovanja ter vsebino načrtov glede na njihov namen.

Zbiranje in analiza podatkov o stanju in razvoju gozdov predstavlja pomemben dejavnik pri podpori načrtovanju in posledično odločanju. Dosedanji sistem, ki se izvaja v okviru nalog javne gozdarske službe, je treba posodobiti v smislu večje učinkovitosti, racionalnosti in nadgraditi s parametri, ki so pomembni za odločanje na vseh ravneh. Do sedaj se je večina podatkov o stanju in razvoju gozdov pridobivala prav v okviru gozdnogospodarskega načrtovanja.

Z vključitvijo gozdnogospodarskih načrtov v sistem načrtov prilagojene rabe naravni dobrin, s katerimi se dosega varstvene cilje v območjih Natura 2000, se pojavlja potreba po spremljavi dodatnih parametrov vezanih na zagotavljanje ugodnega stanja gozdnih habitatnih tipov in vrst vezanih na gozdne ekosisteme. Tudi z vključevanjem Slovenije v evropske in globalne procese na področju varstva gozdov, klimatskih sprememb in rabe obnovljivih virov energije se soočamo s potrebo po ažurnih podatkih in kakovostnih o razvoju gozdov.

Glede na nove zahteve potrebujemo nadgradnjo celostnega informacijskega sistema o gozdovih, ki bo zadovoljeval potrebe načrtovanja, omogočil podporo in vključevanje Slovenije v širše procese na mednarodni ravni ter zagotovil ustrezne informacije najširši javnosti in lastnikom gozdov.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 150.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mag. Janez Zafran, tel.: 01 478 9085, e-pošta: janez.zafran@gov.si

Zap. št. teme: **5.8.1.**

Naslov teme: **Biološke in ekološke značilnosti in sezonsko pojavljanje nekaterih gospodarsko pomembnih vrst rib v portoroškem ribolovnem rezervatu**

Podrobnejša obrazložitev:

Portoroški ribolovni rezervat je po eni strani namenjen zaščiti ribolovnih virov, na drugi pa ribolovu nanje. Ribiško upravljanje mora v ribolovnem rezervatu zagotoviti trajnostno izkoriščanje ribolovnih virov za kar upravljavec potrebuje ustrezne strokovne osnove, saj v novejšem času postajajo čedalje očitnejša navzkrižja interesov naravovarstva, ribištva, ribogojstva in turizma, kar otežuje ribiško upravljanje. Poleg tega je ribiško upravljanje v rezervatu strokovno nezadostno podprto, saj slabo poznamo biološke in ekološke značilnosti ter sezonsko pojavljanje posameznih vrst rib. Edini podatki, ki so trenutno na razpolago so podatki o ribiških ulovih, ki pa so pristranski.

Z od ribištva neodvisno raziskavo želimo izboljšati poznavanje pomembnejših ribolovnih virov v portoroškem ribolovnem rezervatu. V raziskavi se bomo omejili na pet najpomembnejših vrst rib in jih raziskali z biološkega in ekološkega vidika: zlati cipelj (*Liza aurata*), brancin (*Dicentrarchus labrax*), ribon (*Pagelus erythrinus*), orada (*Sparus aurata*) in ovčica (*Lithognathus mormyrus*), ki se v rezervatu redno pojavljajo.

Rezultati, ki jih od raziskave pričakujemo bodo predstavljali strokovne podlage za bodoče trajnostno ribiško upravljanje v portoroškem ribolovnem rezervatu. Z znanstveno-raziskovalnega vidika bo raziskava dala nova spoznanja o ihtiofavni slovenskega morja, predvsem glede pomena portoroškega ribolovnega rezervata in pripadajočih izlivnih delov celinskih voda za razmnoževanje in odraščanje gospodarsko pomembnih vrst rib ter glede selitvene dinamike in stanja populacij rib v rezervatu.

Okvirno trajanje: do 36 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 90.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za lovstvo in ribištvo: Roman Čičmirko, e-pošta: roman.cicmirko@gov.si

Zap. št. teme: **5.9.1.**

Naslov teme: **Analiza avtohtonega genskega materiala pri najpomembnejših kmetijskih rastlinah in ocena primernosti za širšo uporabo v spreminjajočih se podnebnih razmerah**

Podrobnejša obrazložitev:

- Kmetijstvo je neposredno odvisno od vremena in podnebja ter je ob skrajnih vremenskih dogodkih med najbolj ranljivimi sektorji gospodarstva.
- V novonastalih razmerah v okolju bomo lahko rastlinsko pridelavo ohranili na isti ravni le s prilagajanjem ustaljene agrotehniške prakse v najširšem smislu.
- Pomemben vidik prilagajanja na razmere v okolju bo tudi prilagojena sestava vrst in sort v rastlinski proizvodnji.

- Zaradi vseh pozitivnih učinkov, ki so z njim povezani, je potrebno sistemu kolobarjenja v rastlinski pridelavi pri nas nameniti več pozornosti, predvsem v luči povečanega deleža zrnatih leguminoz in drugih metuljnic. Stročnice in oljnice pridelujemo v Sloveniji na samo 2,3% njiv. Metuljnice so v rastlinski pridelavi še posebej zaželeni zaradi sposobnosti vezave atmosferskega dušika.
- Ohranjanje genskih virov in njihova trajnostna uporaba je ena od pomembnih nalog naravovarstvene strategije vsake države. K evidentiranju, ugotavljanju ogroženosti in ohranjanju genskih virov rastlin nas zavezuje med drugim Konvencija o biološki raznovrstnosti (1992), Mednarodna pogodba o rastlinskih genskih virih za prehrano in kmetijstvo (2005), ZOK in ZON.
- Med praktičnimi vrednostmi, ki jih ima raznovrstnost v naravnem okolju in za človeka, pa je tudi njen adaptacijski potencial na novonastale razmere v okolju, ki smo jim priča danes in s katerimi se bomo še soočili v prihodnosti.
- Podrobnejši morfološki opis in agronomski podatki o genskih virih iz Slovenske rastlinske genske banke (karakterizacija in evaluacija) so pri nekaterih rastlinskih vrstah (npr. fižolu) obsežni, medtem ko so pri ostalih vrstah veliko skromnejši.
- Pomemben vidik prilagajanja na spremenjene rastne razmere je prilagojena sestava vrst in sort v rastlinski proizvodnji. Trenutno v pridelavi prevladujejo sorte tujega porekla, vse te sorte niso optimalno prilagojene na naše pridelovalne razmere. Avtohtoni rastlinski genski viri pri najpomembnejših kmetijskih rastlinah vsebujejo lastnosti, zaradi katerih imajo potencial za neposredno pridelavo v spremenjenih pridelovalnih razmerah ali so primerni za nadaljnje žlahtnjenje.

Okvirno trajanje: do 36 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 120.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, FURS, tel. 059 152 935, dr. Jože Ileršič, e-pošta: joze.ilersic@gov.si

Zap. št. teme: **5.9.2.**

Naslov teme: **Analiza stanja in možnosti za zmanjševanje uporabe fitofarmaceutskih sredstev v Sloveniji**

Podrobnejša obrazložitev:

Na podlagi nove Direktive Evropskega Parlamenta in Sveta EU o določitvi okvira Skupnosti za doseganje trajnostne rabe pesticidov, ki trenutno velja le za fitofarmaceutska sredstva (FFS), v kasnejši fazi pa je predvidena tudi za biocidne pripravke, morajo države članice pripraviti in sprejeti nacionalne akcijske načrte za zmanjševanje tveganj in vplivov uporabe FFS na zdravje ljudi in okolje. Izvedba teh akcijskih načrtov je eden pomembnejših ukrepov za uveljavitev določb navedene EU direktive v okviru tematske strategije EU o trajnostni rabi pesticidov. Za uspešno izvedbo navedenega nacionalnega akcijskega načrta je treba določiti primerne cilje, ukrepe, kazalnike in časovni načrt za izvedbo predlaganih ukrepov in aktivnosti. Za ustrezno pripravo in opredelitev ciljev je kot osnova najprej potrebna analiza in ocena stanja, na podlagi katere se preuči in opredeli možnosti in ukrepe za zmanjševanje uporabe FFS glede na strukturo kmetijske pridelave v Sloveniji.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 60.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Direktorat za varno hrano, mag. Katarina Groznik, tel: 478 9122, e-pošta: katarina.groznik@gov.si

Zap. št. teme: **5.9.3.**

Naslov teme: **Analiza tveganja za širjenje borove ogorčice v Sloveniji**

Podrobnejša obrazložitev:

- Globalne podnebne spremembe vplivajo na pojav in širjenje novih, nevarnih škodljivih vrst, ki lahko v našem okolju povzročijo izjemno škodo. Spremljanje in preučevanje teh vrst je zato izjemno pomembno, saj le če jih spoznamo, se lahko proti njim tudi borimo.
- Borova ogorčica lahko povzroči odmiranje celotnih sestojev borovih gozdov; izjemne izgube na Japonskem; zanesena na Portugalsko, razširila se je tudi v Španijo: Razmere v SLO ji ustrezajo; gostitelji: rdeči in črni bor. Ker sta v EU okuženi Portugalska in del Španije, je veliko večja nevarnost, da se nematoda zanese tudi k nam z napadenim lesom, lesenimi paletami, lubjem ali sadikami. Analiza tveganja za vnos in širjenje borove ogorčice bi omogočila izdelavo načrta ukrepov na nivoju države in s tem podprla pripravljenost uradne službe za zgodnje ukrepanje, ki bi še lahko dalo rezultate. Ocena tveganja temelji na identifikaciji razpoložljivih habitatov (območij) kamor se lahko razširi škodljivi organizem ter na oceni obsega škode, ki jo lahko potencialni škodljivi organizem povzroči.
- Izdelava ocen tveganja pri vnosu borove ogorčice temelji na identifikaciji razpoložljivih habitatov (območij), kamor se lahko razširi škodljivi organizem ter na oceni obsega škode, ki jo lahko potencialni škodljivi organizem povzroči.
- V času intenzivne globalne trgovine je nevarnost za vnos tujerodnih škodljivih organizmov večja, prav tako pa se s podnebnimi spremembami spreminjajo pogoji, ki omogočajo preživetje in razvoj škodljivih organizmov.
- Identifikacija možnih načinov vnosa škodljivega organizma ter določitev potencialnega obsega materialne škode so temelj za določitev strategije za preprečevanje vnosa in širjenja škodljivega organizma.

Okvirno trajanje: do 36 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 110.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, FURS: Vlasta Knapič, e-pošta: vlasta.knapic@gov.si

Zap. št. teme: **5.9.4.**

Naslov teme: **Epidemiološka raziskava virusnih okužb pri ribah v Sloveniji**

Podrobnejša obrazložitev:

- Aktualne bolezni postrvi in krapov (infekciозна hematopoetska nekroza (IHN), virusna hemoragična septikemija (VHS), koi herpes virus (KHV)... so virusne bolezni pri ribah, ki sodijo na listo bolezni, ki jih je potrebno obvezno prijaviti (Pravilnik o boleznih živali) in povzročajo veliko gospodarsko škodo tako v intenzivnih rejah, možna pa je tudi njihova manifestacija v odprtih vodah, še zlasti to velja za KHV;
- VHS prizadeva ribe konzumne velikosti; IHN je bolezen zaroda in mladice; KHV pa bolezen krapov vseh starostnih kategorij;
- Rezervoar vseh treh virusov so lahko tudi latentno okužene ribe, zlasti v odprtih vodah, ki so zato potencialni vir okužb v intenzivnih rejah;
- Evropska zakonodaja na tem področju je usmerjena v eradikacijo oziroma vsaj v čim večjo omejitev območij, okuženih s temi tremi nevarnimi virusi. Da bi lahko uresničevali cilje te Direktive, bi bilo nujno poznati prevalenco VHSV, IHNV in KHVV v vodotokih celotne Slovenije. Veterinarska zakonodaja nam omogoča delni vpogled nad gibanji teh virusov v vzrejnih populacijah in ribah v prometu, manjka pa nam vpogled v stanje rib v odprtih vodah, kar je ključno za izvedbo strategije zdravstvenih statusov V Sloveniji.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 90.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za lovstvo in ribištvo: Dušan Bravničar, e-pošta: dusan.bravnicar@gov.si in VURS: Tina Arič, e-pošta: tina.aric@gov.si

Zap. št. teme: **5.9.5.**

Naslov teme: **Možnost vključevanja alternativnih funkcionalnih sestavin v prehrani živali**

Podrobnejša obrazložitev:

Vse od napovedi prepovedi uporabe nutritivnih antibiotikov naprej raziskovalci intenzivno iščejo naravne snovi, katere bi izboljševale izkoriščanje hranljivih snovi krmne, ugodno delovale na prebavne in presnovne procese v živalih ter posledično ugodno vplivale na zdravje in dobrobit (wellfare) živali.

V okviru razpisane teme želimo ugotoviti, katere alternativne funkcionalne sestavine so ustrežnejše za krmne mešanice – po sestavi in učinkih. Za odločanje glede vključevanja alternativnih funkcionalnih sestavin v krmne mešanice je potrebna celovita ekonomska presoja učinkov alternativnih sestavin (koristi in stroški). Raziskava mora podati tudi ugotovitve glede učinkov alternativnih sestavin na zdravje (presnovo), proizvodne lastnosti živali in kakovost proizvodov ter nenazadnje na obremenjevanje okolja. Na osnovi vseh omenjenih proučevanj je potrebno izdelati priporočila glede obsega vključevanja v obrok z vidika optimiranja učinkov.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 60.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Direktorat za varno hrano: mag. Ivan Lukežič, e-pošta: ivan.lukez@gov.si in Renata Puc, e-pošta: renata.puc@gov.si

Zap. št. teme: **5.9.6.**

Naslov teme: **Načini zatiranja varoj v RS glede na geografske in klimatske razlike ter tehnološke pogoje čebelarjenja**

Podrobnejša obrazložitev:

Varoza predstavlja enega izmed glavnih vzrokov odmiranja in izginjanja čebel. Varoja ogroža zdravje čebele neposredno z zmanjševanjem njene življenjske dobe in odpornosti, ter posredno kot prenašalka različnih povzročiteljev bakterijskih, virusnih ali glivičnih bolezni čebel. V RS smo zaradi ugotovljene problematike okuženosti z varojami pri čebeljih družinah in posledično problematiko čebelarjenja in ohranjanja čebel, od leta 2008 pristopili k sistematičnemu (enotnemu) zatiranju varoj na podlagi operativnih programov zatiranja varoj. Operativni programi, ki jih pripravlja Veterinarske fakulteta, Nacionalni veterinarski inštitut v soglasju z VURS, temeljijo na ukrepih za preprečevanje varoze čebel z načrtovanim in nadzorovanim zatiranjem varoj na osnovi ugotovljene populacije varoj pri čebeljih družinah z namenom zaščititi zdravje čebel ob zagotavljanju varnih čebeljih pridelkov in varovanju življenjskega okolja. Namen je, da se obvezno poletno zatiranje varoj opravi istočasno na posameznih geografsko zaokroženih območjih z enako zdravilno učinkovino, da bi preprečili pojav pohitrene rezistence in reinvazije.

Na podlagi teh večletnih programov zatiranja oziroma pridobljenih izsledkov zatiranja varoj tako z različnimi učinkovinami kakor tudi v povezavi s časovnim vidikom tretiranja družin glede na geografsko lokacijo čebeljakov in predvsem ugotovljeno učinkovitostjo zatiranja, pričakujemo pripravo celovite analize stanja glede zatiranja varoj v RS. Hkrati je nujen celovit vpogled v aktualno problematiko zdravstvenega stanja čebel v RS ter strategijo oz. rešitve pri oblikovanju nadaljnjih ukrepov zatiranja varoj, posebno glede na geografske in klimatske razlike ter v povezavi s tehnologijami čebelarjenja v RS, ki so specifične (tehnologija čebelarjenja v AŽ panjih).

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 50.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za kmetijske trge: Maša Žagar, e-pošta: maša.zagar@gov.si

Zap. št. teme: **5.9.7.**

Naslov teme: **Naravne bioaktivne snovi za varnost in kakovost hrane**

Podrobnejša obrazložitev:

- Varnost hrane oz. zmanjšanje okužb s hrano v Sloveniji zaostaja za trendi razvitih držav EU;
- Ekonomsko škodo nosijo proizvajalci hrane in potrošniki (javno zdravstvo);
- Bakterijske okužbe so izpostavljen problem v nekaterih proizvodnih verigah (npr. listerija - gotove jedi (RTE), kampilobaktri in VTEC v svežem mesu) (EFSA, RASFF), problem otežuje stanje v zakonodaji);
- Znane so nekatere možnosti uporabe preventivnih ukrepov v proizvodni verigi kritičnih živil, vendar niso preverjene in vpeljane v prakso;

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 80.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Direktorat za varno hrano: mag. Mira Kos-Skubic, e-pošta: mira.skubic@gov.si, Lucijan Cencič, e-pošta: lucijan.cencic@gov.si

Zap. št. teme: **5.9.8.**

Naslov teme: **Sledenje odpornosti bakterij proti protimikrobnim zdravilom v veterinarski medicini**

Podrobnejša obrazložitev:

- Odpornost bakterij, izoliranih pri živalih, v zadnjih letih skokovito narašča. Pojavlja se proti različnim skupinam antibiotikov, še posebej zaskrbljujoča pa je odpornost proti kinolonom. Le-ti so v vet. medicini pogosto zdravilo izbora, predvsem za zdravljenje okužb z gramnegativnimi bakterijami. Pojavljajo se tudi različne oblike večkratne rezistence (odpornost proti večim skupinam antibiotikov). Problemi, ki so se v preteklosti pojavljali le v humani mikrobiologiji, so postali resen problem tudi v veterini.
- V zadnjih letih smo med živalskimi izolati ugotovili proti meticilinu odporne seve stafilokokov (MRSA, MRSA), ki so po podatkih iz literature lahko nevarni tudi za ljudi. Med enterobakterijami (*E. coli*, *Salmonella*, *Klebsiella*, *Proteus*..) pa je precej sevov z razširjenim spektrom beta laktamaz (ESBL). Število ugotovljenih odpornih sevov narašča s številom usmerjeno preiskanih sevov oz. s testiranjem z indikatorskimi antibiotiki.
- Posebno poglavje so živalski izolati enterokokov, ki smo jim v veterinarski mikrobiologiji doslej posvečali premalo pozornosti. Glavni problem je njihova izjemna odpornost proti različnim antibiotikom in možnost prenosa odpornosti.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 100.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, VURS: dr. Anton Svetlin, e-pošta: anton.svetlin@gov.si

Zap. št. teme: **5.9.9.**

Naslov teme: **Socioekonomski vidiki gojenja gensko spremenjenih rastlin v Sloveniji**

Podrobnejša obrazložitev:

- Gojenje gensko spremenjenih (GS) kmetijskih rastlin ima poleg okoljskih in zdravstvenih vplivov tudi socioekonomske vplive, ki doslej še niso bili ustrezno raziskani. Evropska komisija je po opozorilu Sveta okoljskih ministrov (decembra 2008) države članice

pozvala k posredovanju informacij s tega področja. V Sloveniji s potrebnimi podatki ne razpolagamo.

- Slovensko kmetijstvo deluje v zelo specifičnih razmerah (izjemno pestra geografija, tla in podnebje; drobna zemljiško-posestna struktura in veliko število majhnih kmetij; visok delež Nature 2000 idr.), kar pomeni povečan pomen socioekonomskih vplivov uvajanja novih kmetijskih tehnologij.
- Raziskave (Eurobarometer, Zveza potrošnikov Slovenije) so pokazale visoko stopnjo odklanjanja kmetijske rabe genske tehnologije med prebivalci Slovenije, kar je dodaten močan razlog za socioekonomsko ovrednotenje gojenja gensko spremenjenih rastlin.
- Varnostni pridržek je pomembno orodje za izvajanje načela previdnosti glede gojenja gensko spremenjenih rastlin, ki ga je treba preučiti tudi z vidika socioekonomskih vidikov.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 45.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Direktorat za varno hrano, dr. Alenka Zupančič, 01 478 9371, a.zupancic@gov.si

Zap. št. teme: **5.9.10.**

Naslov teme: **Uporabnost elektronske identifikacije (EID) pri drobnici za zagotavljanje sledljivosti in učinkovitejši management črede**

Podrobnejša obrazložitev:

- V vseh večjih rejah je problematično učinkovito zagotavljati sledljivost živali, ki je osnova varovanja zdravja ljudi in živali, izvajanja selekcije, rodovništva, reprodukcije in zaščite avtohtonih pasem.
- Za natančno odčitavanje in beleženje individualnih ID števil je potrebno veliko fizičnega dela (rejec mora vsako žival ujeti in ji odčitati in zapisati njeno številko) – dražja vzreja.
- Možnost napak je precejšnja, kar je z vidika uporabnosti podatkov v selekciji in kontroli porekla ter pri upravljanju črede problematično.
- V kontroliranih tropih, zlasti mlečnih (kjer se kontrola opravlja pogosto) je pri opravljanju mlečne kontrole treba ID vsake živali zajemati ročno – dražja proizvodnja, manj zanesljivi podatki.
- V Sloveniji je drobnica pogosto tarča napadov zavarovanih vrst velikih zveri. Pri nekaterih rejcih se letno zgodi tudi po 15 napadov. Po vsakem napadu zveri mora rejec ugotoviti, katere živali so še v čredi, katere so se eventualno razbežale in katere so pokončane ali poškodovane.
- Za oblikovanje strokovnih podlag in smernic za uvajanje EID v selekciji in kontroli porekla in proizvodnje ter pri managementu črede je potrebno EID preizkusiti v različnih pogojih reje (pašniki, obore, hlevi, čredinke, planinska paša, itd.).
- V končni fazi bi EID zaradi nižjih stroškov dela, bolj natančnih in dostopnejših podatkov lahko izboljšal učinkovitost in ekonomijo reje.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 90.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za identifikacijo in registracijo živali: mag. Marjana Drobnič, e-pošta: info.sir@gov.si

Zap. št. teme: **5.9.11.**

Naslov teme: **Upravljanje z vnosom bakra v tehnologijah pridelave v trajnih nasadih**

Podrobnejša obrazložitev:

V okviru raziskovalne teme želimo v prvem sklopu pridobiti informacije o stanju onesnaženja tal z bakrom v trajnih nasadih (vinogradih, sadovnjakih, hmeljiščih..), s predlogom ukrepov za

omejevanje vnosa bakra s FFS in gnojili na ranljivih območjih. Z raziskavo želimo preveriti učinkovitost in vplive na okolje pripravkov z nižjo vsebnostjo bakra ter analizirati možnosti gospodarne pridelave živil ob omejevanju vnosa bakra v okolje pri varstvu rastlin in gnojenju v povezavi s predpisom, ki ureja vnos težkih kovin v tla.

V drugem sklopu raziskave pa vključuje proučevanje razmerja količin Cu tla – rastlina – grozdje – vino. Pri pridelavi grozdja in vina na ekološki ali integrirani način se postavlja vprašanje o vplivu le-tega na kakovost zdravja, saj je še vedno dovoljena uporaba FFS na bazi kovin, kot je baker (Cu). Cu je tudi težka kovina, ki se v okolju akumulira in predstavlja polutanta; po drugi strani pa je Cu za rastlino tudi esencialna kovina, saj je vključen v številne biokemijske procese, predvsem encimske, ki vplivajo na kakovost grozdja in vina. Baker vpliva tudi na senzorične lastnosti vina, predvsem preko spremembe stabilnosti vina. Ker se je ob inšpekcijskem nadzoru ugotovilo povečane vsebnosti Cu v vinih, je nujno raziskati od kod prisotnost Cu in na podlagi ugotovitev podati ustrezna tehnološka navodila za uporabo Cu v vinogradništvu in vinarstvu.

Okvirno trajanje: do 36 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 120.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, FURS: Milena Koprivnikar-Bobek, e-pošta: milena.koprivnikar@gov.si in Sektor za kmetijske trge: Leni Breznik, e-pošta: leni.breznik@gov.si

Zap. št. teme: **5.9.12.**

Naslov teme: **Uvajanje genomske selekcije v rejsko delo v govedoreji**

Podrobnejša obrazložitev:

- klasična selekcija temelji na uporabi informacij iz fenotipskih vrednosti in porekla,
- po svetu se pospešeno razvijajo metode selekcije (genomska selekcija), kjer se živali odbirajo s pomočjo velikega števila genetskih označevalcev (SNP),
- nove genomske tehnike omogočajo relativno poceni določitev velikega števila genetskih označevalcev (SNP) za posamezno žival,
- potrebna je proučitev uporabe genomskih informacij z vidika parjenja v sorodstvu,
- za uvedbo genomske selekcije v naše populacije govedi je potrebno proučiti možnosti uporabe genomskih informacij pri odbiri plemenskih živali,
- proučiti je potrebno informativnost genomskih informacij za posamezne lastnosti z vidika nacionalne selekcije in mednarodne primerjave ter možnost prenosa v prakso,
- genomska selekcija omogoča večji genetski napredek in hkrati večjo učinkovitost selekcije ter s tem gospodarnejšo rejo živali.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 80.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, Sektor za zootehniko: mag. Janez Glavač, e-pošta: janez.glavac@gov.si

Zap. št. teme: **5.9.13.**

Naslov teme: **Virusesna in mikrobiološka kontaminacija školjk ter prisotnost morskih biotoksinov v školjkah**

Podrobnejša obrazložitev:

Biotoksini v školjkah predstavljajo nevarnost za porabnike, zato je potrebna vzpostavitev rednega nadzora nad njihovo prisotnostjo.

Prisotnost nekaterih morskih biotoksinov v školjkah še vedno ugotavljamo z uporabo bioloških poskusov. Z vpeljavo kemijskih analitskih postopkov, predvsem z uporabo tekočinske kromatografije visoke ločljivosti, bi lahko nadomestili biološke poskuse, ki so s stališča zaščite živali problematični. Z raziskavo je potrebno proučiti tudi povezave med virusnimi kontaminacijami in morskim ekosistemom, izdelati ocene tveganja in oblikovati predloge ukrepov za zmanjšanje kontaminacij.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 90.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, VURS, Anita Šplajt, e-pošta: anita.splajt@gov.si

Zap. št. teme: **5.10.1.**

Naslov teme: Vzpostavitev monitoringa učinkovitosti celovitih presoj vplivov na okolje za doseganje okoljskih ciljev in vzpostavitev meril vrednotenja in vrednotenja stroškov in koristi, ter razvoj metodologije za področje prebivalstva in zdravja

Podrobnejša obrazložitev:

Raziskava učinkovitosti celovitih presoj vplivov na okolje za doseganje okoljskih ciljev in študija stroškov in koristi za Slovenijo na reprezentativnem statističnem vzorcu in vseh tematikah, organiziranih v dve veliki skupini:

- programi, vključno z vsemi operativnimi programi,
- plani, vključno s prostorskimi.

Na podlagi teoretičnih in praktičnih referenc iz držav Evropske unije in mednarodnih priporočil (OECD) je treba po znanstvenih metodah razviti kriterije učinkovitosti celovitih presoj za doseganje okoljskih ciljev v Sloveniji, jih preveriti s skupinami strokovnjakov po področjih: za okoljska področja, tla, klimatske spremembe, prebivalstvo in zdravje, krajina, kulturna dediščina.

Nato je treba učinkovitost analizirati po tematskih področjih planov glede na področja definirana v 42. členu ZVO-1 na dovolj velikem statističnem vzorcu široke palete različnih celovitih presoj in njihovih okoljskih ciljev in kazalcev.

Definirati je treba tudi okvir okoljskih kazalcev v relaciji do učinkovitosti, odnos do variant in načela izvajanja celovite presoje ter pripraviti priporočila za učinkovito vključevanje okoljskih vidikov v plan ter monitoring.

Natančno metodologijo je treba vzpostaviti in utemeljiti z upoštevanjem sodobnih znanstvenih spoznanj na področju celovitih presoj vplivov na okolje in upoštevanjem ciljev vseh direktiv in mednarodnih obveznosti na okoljskem področju, področju prebivalstva in zdravja, kulturne dediščine, krajine in tal.

Pričakovani rezultati:

- raziskava učinkovitosti celovite presoje vplivov na okolje kot instrumenta za vključevanje okoljskih ciljev v programe in načrte po različnih področjih (Promet, Energetika, Gozdarstvo, Prostorsko načrtovanje, itd.),
- vzpostavitev meril učinkovitosti za nadaljnji monitoring učinkovitosti,
- vzpostavitev meril vrednotenja in vrednotenja stroškov in koristi celovite presoje vplivov na okolje,
- primerjava in prikaz stroškov celovite presoje vplivov na okolje s stroški planov in programov, vključno s strokovnimi podlagami,
- metodologija za oceno vplivov iz okolja na zdravje ljudi oziroma dolgoročno kvaliteto njihovega življenja v postopkih celovite presoje vplivov na okolje za programe in plane na različnih ravneh natančnosti.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 165.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za okolje in prostor, Vesna Kolar Planinšič, 478-7329

Zap. št. teme: **5.10.2.**

Naslov teme: **Vrednost gospodarske infrastrukture in problematika zagotavljanja sredstev za njeno ohranjanje**

Podrobnejša obrazložitev:

Objekti gospodarske infrastrukture se vodijo v zbirnem katastru gospodarske javne infrastrukture (v nadaljevanju GJI). Lastniki gospodarske infrastrukture vodijo katastre GJI, ki so tehnične evidence objektov GJI, na drugi strani pa vodijo register osnovnih sredstev, ki predstavlja računovodsko knjigovodsko evidenco, v kateri so vodijo vrednosti GJI ter amortizacijska doba. Katastri GJI in registri osnovnih sredstev pri veliki večini lastnikov (predvsem javnih lastnikov) niso usklajeni, kar posledično pomeni tudi nepravilno in nepregledno izkazovanje amortizacije GJI. Ob koncu leta 2009 je bil skrajni rok za prenos sredstev v upravljanju, ki so jih izvajalci gospodarskih javnih služb vodili v izvenbilančnih evidencah, na občine, ki jih morajo s 1.1.2010 voditi v svojih registrih osnovnih sredstev. Hkrati je v letu 2009 država prepustila oblikovanje cen komunalnih storitev občinam. Cene komunalnih storitev pa ne zagotavljajo zadostne akumulacije amortizacijskih sredstev, trenutno je zbrana amortizacije iz cen komunalnih storitev približno 4 krat nižja kot bi morala biti za ohranjanje vrednosti infrastrukture. Navedena dejstva zahtevajo sistemski pristop k reševanju problematike usklajevanja katastrov GJI z registri osnovnih sredstev, k pravilnem in preglednem obračunavanju amortizacije in k zagotovitvi sredstev za ohranjanje vrednosti infrastrukture v prihodnje. Raziskava bo podala opredelitev problematike cen komunalnih storitev, ki ne zagotavljajo zadostnih sredstev za ohranjanje vrednosti GJI (problematika amortizacije).

Okvirno trajanje: 12 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 30.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za okolje in prostor, Geodetska uprava RS, Darja Tibaut, 01-478-49-12, darja.tibaut@gov.si.

Zap. št. teme: **5.10.3.**

Naslov teme: **Sonaravne ureditve in sanacija okoljskega onesnaženja ter preventivni ukrepi varstva okolja in narave**

Podrobnejša obrazložitev: Cilji, ki bi jih z izvedbo raziskovalnega projekta želeli doseči, so:

1. Republika Slovenija ima obvezo, da mora do 31.12.2017 izpolniti zahteve povezane z odvajanjem komunalne odpadne vode na poselitvenem območju s PE med 50 in 2.000. Skladno z novelacijo operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode je predstavljen tudi finančni izračun stroška, ki ga predstavlja izgradnja celotnega sistema odvajanja in čiščenja odpadnih vod. V prilogi: Priročnik za individualno urejanje odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode za stavbe, kjer javna kanalizacija ne obstaja oz. ni predvidena, so opisane tudi nekatere sonaravne metode: Razpršena biomasa (SBR), Pritrjena biomasa, Rastlinska čistilna naprava, Lagune. Glede na oceno stroškov, ki znaša največ 3.070 €/prebivalca za odvajanje vode in največ 1.380 €/PE za izgradnjo čistilne naprave, bi bilo smotno na nekaterih območjih (kjer je to možno) urejati kanalizacijo na cenejši in bolj sonaraven način. Zato predlagamo, da se glede na seznam aglomeracij zbranih v operativnem programu odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode utemelji in pripravi pregled katera metoda odvajanja in čiščenja odpadnih voda bi bila najbolj primerna za določeno aglomeracijo.
2. V okviru ekonomskega razvoja so se in se v regijah na novo vzpostavljajo ali širijo poslovne cone, logistične cone, gospodarska središča. Zaradi smotrnega ravnanja s prostorom (npr. tudi umeščanja čistilnih naprav), bi bilo potrebno pripraviti pregled industrijskih, degradiranih zemljišč, ki bi služila temu namenu. Cilj naj bi bil priprava seznama in karte.
3. Predstavitev možnih ukrepov glede na točki 1 in 2 kreatorjem politik in strategij na nacionalnem, regionalnem in lokalnem nivoju (Gre za: pripravo materiala za predstavitev ter izvajanje delavnic z zaključki študije, in sicer 1-2 za nacionalno raven,

12 – za vsako regijo s specifično problematiko regije in 5-10 za lokalne skupnosti, ki se bodo lotile izvajanja ukrepov).

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 70.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Tea Pirih (tea.pirih@gov.si)

Zap. št. teme: **5.11.1.**

Naslov teme: **Invazivne tujerodne vrste v Sloveniji ter vpliv na ohranjanje biotske raznovrstnosti in trajnostno rabo virov**

Podrobnejša obrazložitev:

Tema je razdeljena v več sklopov.

Prvi sklop:

- Pregled prisotnosti in razširjenosti tujerodnih vrst (TV) v Sloveniji na podlagi obstoječih podatkov (pregled stanja).
- Pregled obstoječih podatkov o stanju ITV v sosednjih državah ter ocena grožnje
- Opredelitev ITV, preliminarna identifikacija in podatki o razširjenosti tujerodnih vrst, za katere bi bilo treba prednostno ukrepati.

Drugi sklop:

- Ugotavljanje prisotnosti in razširjenosti tujerodnih vrst v naravi.

Tretji sklop:

- Izdelava seznama TV
- Testiranje obstoječih protokolov za oceno vpliva tujerodnih vrst na biotsko raznovrstnost in prilagoditev protokolov za Slovenijo
- Izdelava ocene ogrožanja biotske raznovrstnosti s strani identificiranih ITV (na podlagi protokola) glede na:
 - o izgubo genske pestrosti
 - o ogroženost domorodnih vrst s poudarkom na ogroženih vrstah
 - o ogroženost ekosistemov v celoti s poudarkom na ekološko pomembnih območjih, Natura 2000 in zavarovanih območjih
- Izdelava ocene ogrožanja kmetijstva/gospodarstva s strani identificiranih ITV
- Izdelava seznama ITV
- Izdelava podatkovne zbirke, seznama virov in kart razširjenosti
- Izbor prednostnih ITV za katere potrebni ukrepi
- Identifikacija posameznih najbolj prizadetih ekosistemov oz. habitatnih tipov
- Izdelava seznama poti vnosa (načini in poti razširjanja) za identificirane invazivne vrste
- Identifikacija dejavnosti, ki vplivajo na namerno ali nenamerno razširjanje identificiranih invazivnih tujerodnih vrst

Četrti sklop:

- Finančna ocena neposredne in posredne škode, ki jo povzročajo invazivne vrste na biotsko raznovrstnost, zdravje ljudi ter na trajnostno rabo virov (npr. na gozdarstvo, kmetijstvo, vodarstvo, energetiko) in s tem vpliv na trajnostni razvoj,
- Izdelava finančno ovrednotenih predlogov rešitev in mehanizmov za obvladovanja razširjenosti ITV.

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 200.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za okolje in prostor, Branka Tavzes, 478-7397 ali Peter Skoberne 478-7391; Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Jana Erjavec, tel: 478 9123, e-pošta: jana.erjavec@gov.si, FURS, Vlasta Knapič, e-pošta: vlasta.knopic@gov.si

Zap. št. teme: **5.12.1.**

Naslov teme: **Evidentiranje pravnih režimov v Sloveniji**

Podrobnejša obrazložitev: Najvažnejši pravni režimi so danes predvsem namenska raba prostora, pravni režimi, ki določajo varstvo okolja, pravni režimi, ki se nanašajo na varstvena, zavarovana, degradirana, ogrožena in druga območja, ter pravni režimi kulturne dediščine in ohranjanja narave. Vsi ti pravni režimi so zasnovani na nacionalni zakonodaji in ustavi. Meje teh območij so v načelu neodvisne od zemljiško-katastrskih meja, toda vplivajo na možno uporabo zemljišča. Čeprav so v večini primerov postopki za opredelitev meja, kjer veljajo pravice in omejitve, dobro opredeljeni, ti podatki običajno niso široko dostopni. Podatke o pravnih režimih lahko zainteresirani državljani in organizacije pridobijo na pristojnih institucijah, ki te pravne režime določajo. Iskanje informacij na različnih institucijah pomeni zamudne postopke in veliko potratu časa, kar posredno vpliva tudi na načrtovanje in izvedbo investicij v prostoru. S kakovostnimi podatki o pravnih režimih na enem mestu bi lahko dosegli njihovo večjo preglednost in najširšo dostopnost zaradi česar bi bila npr. gradnja objektov hitrejša, učinkovitejša in tudi bolj racionalna. Naloga ne posega v pristojnosti posameznih režimodajalcev glede določanja pravnih režimov, ki jih predpisuje posamezna resorna zakonodaja, ampak teži k vzpostavitvi standardiziranega sistema evidentiranja pravnih režimov, ki na enem mestu zagotavlja vse najpomembnejše informacije o pravnih režimih v Sloveniji. Na podlagi analize obstoječe zakonodaje in stanja podatkovnih virov pri nosilcih urejanja prostora (razpoložljivost, kvaliteta, ažurnost) ter procesov pri katerih se uporabljajo podatki pravnih režimov in njihovih kritičnih točk se predlaga organizacijski, postopkovni in podatkovni model evidentiranja pravnih režimov, način dostopa do podatkov (potrebno preučiti tudi vidik povezovanja podatkov z zemljiškim katastrom ter upoštevati usmeritve direktive INSPIRE), usmeritve za novo zakonodajo ter predlog uporabe podatkov pravnih režimov za hitrejše izvajanje procesov.

Okvirno trajanje: 12 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 60.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za okolje in prostor, Jurij Mlinar, 478-70-61

Zap. št. teme: **5.12.2.**

Naslov teme: **Analiza Strategije prostorskega razvoja Slovenije in določitev prostorskih potencialov konkurenčen in trajnostni razvoj Slovenije z upoštevanjem novih izzivov**

Podrobnejša obrazložitev:

Razvojnih paradig ni več mogoče vezati samo na ekonomske vire, temveč jih je nujno treba povezati s prostorskim/teritorialnim kapitalom, saj lahko le s tem dosegamo dolgoročno vzdržni trajnostni razvoj in teritorialno kohezijo. Učinkovito umeščanje razvoja v prostor je tudi pogoj za uspešno izvajanje sektorskih politik, ki se implementirajo v prostoru. Slovenija je opredelila prioritete za usmerjanje razvoja v prostoru v letu 2004 s Strategijo prostorskega razvoja Slovenije. Strategija prostorskega razvoja Slovenije (SPRS) je strateški prostorski akt, ki določa načela, cilje, prioritete in usmeritve za prostorski razvoj na državni in lokalni ravni. Njeno izvajanje je povezano oziroma poteka na različne načine in na različnih ravneh, preko resornih programov in politik ter prostorskih načrtov. Od priprave strategije (Ocena stanja 2002) se je marsikaj spremenilo (vstop v EU, nove EU direktive, izvajanje sektorskih politik,..etc) in marsikateri razvojni izzivi so zavzeli nove dimenzije (vplivi podnebnih sprememb, demografske spremembe, spremembe v oskrbi z energijo,...) zato bi bilo treba oblikovati novo prostorsko politiko, ki bi opredelila razvojni potencial Slovenije v makroregionalnem prostoru ter vizijo kvalitete življenja v Sloveniji, ob upoštevanju sodobnih izzivov ter vprašanj izvajanja na različnih ravneh.

Okvirno trajanje: 12 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 50.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za okolje in prostor, mag. Janja Kreitmayer McKenzie, 478-70-53

Zap. št. teme: **5.12.3.**

Naslov teme: Metodologija vrednotenja in medsebojne primerjave variant v postopkih priprave državnih prostorskih načrtov

Podrobnejša obrazložitev: Slovenija se je v Strategiji razvoja Slovenije opredelila za trajnostno povečanje blaginje in kakovosti življenja prebivalstva. K temu prispeva tudi kvalitetno prostorsko načrtovanje, s katerim se omogoča večjo konkurenčnost gospodarstva ter povezanost in dostopnost do storitev in surovin za prebivalstvo in gospodarstvo. Prostorsko načrtovanje mora priskrbeti take okvire za umeščanje državne infrastrukture v prostor kot podlago za pridobitev gradbenega dovoljenja, da se v postopku izbora najustrežnejših variant zagotavlja priprava kvalitetnih in učinkovitih prostorskih rešitev ter njihovo transparentno in ponovljivo vrednotenje kot podlaga za odločanje. Cilj naloge je priprava metode vrednotenja in medsebojne primerjave variant v postopkih umeščanja državne infrastrukture v prostor in njeno testiranje na izbranem konkretnem primeru. Uveljavljanje principov trajnostnega prostorskega razvoja v postopkih umeščanja državne infrastrukture v prostor zahteva vrednotenje in primerjavo alternativnih predlogov rešitev ter izbor najustrežnejše variante. Dosedanje izvajanje ter mnenja strokovne javnosti in recenzentov so pokazala potrebo po kritični presoji uveljavljenih praks, metodološki prevetritvi in vsebinski nadgradnji dosedanjega načina priprave študije variant prostorskih ureditev v postopku priprave državnih prostorskih načrtov.

Zakon o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07) v členih 29.–31. členu določa postopek priprave državnega prostorskega načrta (DPN), v katerem med drugim določa tudi, da se variantne rešitve za posamezne prostorske ureditve (v kolikor variantne rešitve obstajajo) v postopku priprave DPN vrednoti in medsebojno primerja s prostorskega, okoljskega, funkcionalnega in ekonomskega vidika. Državni prostorski načrt je prostorski akt, s katerim se v skladu s 27. členom zakona načrtujejo prostorske ureditve državnega pomena in prostorske ureditve, ki so skladno s predpisi potrebne zaradi sanacije posledic naravnih ali drugih nesreč. Predmetni prostorski akt je podlaga za pripravo projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja po predpisih o graditvi objektov. Določbe zakona glede vrednotenja in primerjave variantnih rešitev prostorskih ureditev so podrobno razčlenjene v Pravilniku o vsebini, obliki in načinu priprave državnega prostorskega načrta ter o načinu priprave variantnih rešitev prostorskih ureditev, njihovega vrednotenja in primerjave (Uradni list RS, št. 99/07). Ker noben zakon ali podzakonski predpis s področja urejanja prostora do tedaj, razen vidikov primerjave, ni natančno določal načina ali vsebine vrednotenja in primerjav variantnih rešitev, je Ministrstvo za okolje in prostor junija 2005, na podlagi dotedanjih (dobrih) praks izdelalo priporočila, ki so se bolj ukvarjala s fazami postopka in vsebinami gradiv kot z metodami posameznih vrednotenj. Vendar se je izkazalo, da je treba za potrebe priprave DPN zasnovati enotno metodo vrednotenja. .

Okvirno trajanje: 12 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 50.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za okolje in prostor, mag. Helena Šolar, 478-70-32

Zap. št. teme: **5.12.4.**

Naslov teme: Politike in instrumenti prostorskega razvoja v luči prilagajanja na podnebne spremembe

Okvirno trajanje: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 50.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za okolje in prostor, Blanka Bartol, 478-70-54

Zap. št. teme: **5.12.5.**

Naslov teme: Kombinirani visokoločljivi postopki zajemanja, razpoznavanja in vzdrževanja prostorskih podatkov

Podrobnejša obrazložitev: 1. del: Raziskava sodobnih virov za zajem državnih prostorskih podatkov: Hiter razvoj različnih tehnologij daljinskega zaznavanja ponuja vedno več novih virov za zajem prostorskih podatkov. Podatki se razlikujejo predvsem po tehniki zajema, frekvenčnem območju in ločljivosti. Tradicionalne fotogrametrične metode zajema podatkov iz letalskih posnetkov v praksi že uspešno dopolnjujejo drugi viri, kot so lidarska snemanja, visokoločljive satelitske podobe idr. Vedno več virov je tudi prosto dostopnih preko svetovnega spleta. Izdelana bo celovita študija ponudbe dostopnih virov daljinskega zaznavanja, ki so potencialni viri za zajem državnih prostorskih podatkov v bližnji prihodnosti, in raziskava možnosti njihove implementacije pri posodabljanju zbirke podatkov geodetske uprave. 2. del: Vzdrževanje prostorskih podatkov s samodejnimi postopki: Na državnem nivoju se vodi in upravlja številne prostorske podatkovne zbirke. Vzdrževanje teh podatkov je pomembna stalna naloga, ki je časovno in organizacijsko zahtevna, večinoma pa se izvaja po ustaljenih postopkih z interaktivnim zajemom. Vzdrževanje pomeni najprej zaznavo sprememb in nato zajem novih podatkov. Avtomatizacija odkrivanja sprememb med podatki v prostorskih bazah in časovno novejšimi slikovnimi viri (letalske fotografije, visokoločljive satelitske podobe, lidar, idr.) lahko precej poenostavi in objektivizira postopke vzdrževanja. Izdelani bodo predlogi primernih metod in algoritmov za avtomatizacijo zaznave sprememb in testiranje predlaganih postopkov na izbranih primerih.

Okvirno trajanje: do 18 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 60.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za okolje in prostor, Geodetska uprava RS, Peter Prešeren, 01 478 48 49, peter.preseren@gov.si

Zap. št. teme: **5.12.6.**

Naslov teme: **Zasnova temeljne večnamenske državne geoinformacijske infrastrukture**

Podrobnejša obrazložitev:

Raziskava je namenjena zasnovi za izvedbo materializacije kakovostne temeljne geoinformacijske infrastrukture države. Ta naj bi v obliki kombinirane geodetske mreže 0. reda združila tri ključne sestavine sodobnega geodetskega referenčnega sistema, ki temelji na mednarodnih strokovnih priporočilih, in sicer: terestrični/horizontalni koordinatni sistem, višinski sistem in gravimetrični sistem. Potreba po kakovostnejši geodetski osnovi se pojavlja pri izvajanju inženirskih nalog, kot so spremljanje horizontalnih in vertikalnih pomikov za rizične objekte (npr. hidro- in jedrske elektrarne, mostovi, viadukti, predori ipd.). Opredeliti je treba kriterije za materializacijo takšne mreže, tako z vidika osnovne funkcije (geodetska osnova), kot tudi z znanstvenoraziskovalnih in aplikativnih vidikov (napovedovanje tveganj potresov, geodinamične raziskave), pri raziskavah v okoljevarstvu in zaščiti pred naravnimi nesrečami (spremljanje gibanja podtalnice, poplavna in plazovna ogroženost, dvigovanje morja zaradi globalnega segrevanja ipd.), pri izboljšanju modelov za napovedovanje vremena in vremenskih ujem. Projekt mora vsebovati predlog števila in razporeditve točk kombinirane geodetske mreže 0. reda, obeležitve točk, namestitve inštrumentarija in obravnavo pravno-lastniških vidikov vzpostavitve kombinirane geodetske mreže, saj gre za trajno infrastrukturo državnega, pa tudi mednarodnega pomena. Na osnovi 3R-modeliranja je treba analizirati možnost sprejema signala GPS/GNSS za predlagane razporeditve točk v odvisnosti od geometrijske razporeditve satelitov ter dostopnost signala GSM.

Okvirno trajanje: do 18 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 50.000,00 EUR

Dodatna pojasnila v zvezi s temo: Ministrstvo za okolje in prostor, Geodetska uprava RS, mag. Klemen Medved, 01 478 4854, klemen.medved@gov.si